

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.

Pe jumătate an 14.— „

Pe 3 luni . . . 7.— „

Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci

Telefon

Pentru oraș și interurban

Nr. 750.

REDACTIA

și

ADMINISTRAȚIA

Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE

se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc

deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrise nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

Darea de seamă a d-lui Dr. Teodor Mihali și adunarea poporală
dela Ileanda-mare.Proiectul de rezoluție, care era să se cetească la Alba-Iulia. -- Protest. — Dinasticismul nostru și iubirea
de patrie. — Sufrajul universal. — „Concesii“ amăgitoare. — Solidaritatea tuturor Românilor. — Tronul
nu, numai guvernele cer lăpădarea de naționalitatea noastră. — Vot de încredere.

— Dela trimisul nostru. —

Ileanda-Mare, 8 Iunie.

Importanța zilei de azi nu are s'o stabilească
clarul; o stabilește îndeajuns rezoluția primită
adunare și cuvântările rostite din partea leade-
partidului nostru, cu deosebire enunțările
de d. Dr. Teodor Mihali.Vine să crezi că disolvarea adunării dela
Iulia era hotărâtă înainte. Guvernul, care prin-
de veste ce se cuprinde în proiectul de rezo-
avea enorm interes să nu se poată ceti acest
et de rezoluție. Guvernul lui Tisza, are deo-
interes, de-a face și lăsa să planeze asupra
adului nostru bănuiala irendentismului și antidi-
cismului. Rezoluția ce era să fie propusă la
Iulia este identică cu cea primită aci. În a-
rezoluție se lămurește într-un mod progra-
(cetiți și admirați claritatea și eleganța gân-
cum înțelegem noi credința către tron, cre-
câre patrie și credința către neamul nostru.
odată tronul nu ne-a cerut lăpădarea de neam,
aci patria nu ne-o poate cere... numai guverneleși oamenii politici...!!" Firește că astfel de decla-
rații și constatări nu au fost pe placul guvernului
Tisza, care tocmai pe tema asta intrighează con-
tra noastră la „Burg” și mai ales la „Belvedere”!...
Iată explicarea disolvării dela Alba-Iulia.Dar proiectul de rezoluție — *manifestul nostru*
politic, cerut de grava situație internă și interna-
țională — trebuia cetit. Trebuia cetit mai ales de
aceea, pentru că guvernul maghiar nu s'a mulțumit
cu *înăbușirea credeului nostru*, la Alba-Iulia, ci
prinsă a *face încă el pe grozavul, constituindu-se în*
acuzator.Discursul din urmă al ministrului de interne, în
parlament, tradează totul. El este o *acuză* repetată
după ce *apărarea* noastră a fost înăbușită. Aduna-
rea de azi, și hotărârile aduse par a fi un răspuns
ministrului de interne!Importanța enunțărilor făcute de d. Dr. Teodor
Mihali, în darea-i de seamă, se ridică prin faptul,
că d. Dr. Mihali este președintele clubului parla-
mentar român, și al doilea preșident — în reali-
tate întâiul — al partidului național român!

Rezoluția.

Poporul român întrunit în adunarea popo-
rală dela Ileanda-mare la 8 Iunie st. n. 1914.

I.

Vădind în vedere că poporul român din Tran-
silvania și Ungaria este lipsit de drepturile
naționale, și este împiedecat nu numai în
exercitarea sa națională ci chiar și în exercitarea
drepturilor și libertăților cetățenești,Vădind în vedere, că reforma electorală de cu-
rând înăbușită atât prin împărțirea cercurilor,
cât prin statorirea dreptului electoral, este
aplicată în mod vădit în contra validității
acestei reforme a poporului român,Vădind în vedere, că nemulțumirea ce ur-
mează din această stare umiltoare și jignitoare
nu numai în detrimentul poporului român,
ci al țării și al întregii monarhii,Vădind în vedere, că aceasta tristă stare de lu-
mă numai prin înfăptuirea dorințelor espr-
sate în programul politic al partidului național
nu se va putea înlătura și numai luptând
cu o înaltă solidaritate sub steagul acestui par-
tid nu va putea atinge ținta sa legală și justă:Exprimă nestrămutata sa credință și ali-
anță către programul partidului național român
și organizația sa de partid fiind hotărât
să lupte politică în deplină solidaritate și
înăbușire.

II.

Vădind în conștiință, că poporul român a fost
jignit și este și astăzi supus loial al dinastiei
maghiare și că și-a făcut și își face fără șo-
r datoriile față de patria în care trăiește,
protestează cu toată energia în contra ce-
lei care atribuie poporului român o politică ire-
gulară străină de firea și cugetarea lui poli-
tică. Credința noastră către Tron și patrie po-
trivă români nu o afirmă numai prin cuvinte.
Căci de arădând părinții și străbunii noștri au

dovedit-o în chipul cel mai strălucit, prin fapte.

Pentru Tron și patrie ei și-au vărsat sân-
gele și roaie pe toate câmpurile de război a mo-
narhiei noastre și nici odată Românii n'au șo-
văit în credința lor și nu au conspirat cu ini-
micii țării sau a monarhiei habsburgice. Dacă
prin urmare cândva s'ar ivi chiar și între Ro-
mâni glasuri contrare, cauza, care le-ar putea
produce, este politica de maghiarizare, aplicată
și în trecut și în prezent ca sistem de guver-
nare.

III.

Recunoaște fără înconjur, că între națiunea
maghiară și națiunea română există o superio-
ritate comună de interes și e gata a da
concursul său pentru siguranța elementului ma-
ghiar având și concetățenii noștri maghiari și
mai ales guvernele țării să contribuie prin legi,
și instituții pozitive la a noastră siguranță, la
a noastră întărire națională a Românilor din
regatul ungar.Pretinde deci, deplina și neîntârziata re-
cunoaștere a individualității politice naționale
a poporului român în cadrele regatului ungar
și ale monarhiei, care recunoaștere este perfect
compatibilă cu unitatea statului și cu libera
desvoltare a tuturor celorlalte națiuni din pa-
trie. Solicită deci înfăptuirea fără amânare a
unei reforme electorale pe deplin corăspunză-
toare justelor considerațiuni democratice, și nu
mai puțin ocrotirea intereselor economice a po-
porului român.

IV.

În consecință regretă, că în tratativele sale
cu delegații partidului nostru național, prim-
ministrul Ungariei nu a crezut de cuviință să
dea poporului nostru garanții serioase și con-
stituționale, pentru libera sa vlață națională. Dar
fără recunoașterea drepturilor noastre națio-
nale pacea, și de noi dorită, între națiunea ma-ghiară și română este cu neputință a se încheia
vreodată.Vedem cu adânc regret, că guvernul pre-
zidat de contele Tisza consideră ca o concesiu-
ne reintroducerea catehizării românești și ad-
miterea limbii noastre în școlile primare de
stat numai ca simplă limbă interpretativă, deși
acele școli sunt susținute și din birurile popo-
rului român în număr de 3 și jumătate milioane
suflute, cari prin dările lor de bani și sânge sunt
un element tot așa de „susținător de stat”, ca
și elementul maghiar.Dar și aceste pretinse „concesiuni”, a căror
importanță în caz dacă s'ar executa loial nu
o tragem la îndoială, sunt cu desăvârșire nini-
cite prin menținerea diecezel maghiarizatoare
de Hajdudorog, prin condamnarea la pușcărie
a Românilor, cari, bazați pe dreptul firei, pe
legi pozitive, bule papale, decrete împărătești,
protestează contra înființării ei; prin nolle pri-
goniri ale ziarelor noastre naționale; prin în-
trebuințarea a zeci de milioane de coroane
pentru întemeierea de nouă colonii maghiare
între Români; prin nesocotirea limbii româ-
nești în oficiile publice; prin declarația publică
a dlui prim ministru, că nici dsa nu va executa
nici măcar legea naționalităților, lege sancțio-
nată de Majestatea Sa și neabrogată; și prin
înăbușirea noii legi electorale îndreptată îm-
potriva popoarelor nemaghiare.

V.

Oricât ar fi de asupritoare sistemele de gu-
vernare sub care trăiește o parte a neamului
românesc, noi ne simțim sub raportul cultural
un singur popor cu Românii de pretutindenea
și nici o putere lumească nu are dreptul și nu
va izbuti să slăbească aceasta coeziune mo-
rală, să întunece aceasta a noastră bimilenară
și sfântă conștiință. Ea este rodul istoric și cu
desăvârșire natural al glorioasei noastre ori-
gini comune și al limbii noastre naționale, în
care de două mil de ani se reflectă și gândurile
și bucuriile și durerile alor 14 milioane de Ro-
mâni. Constată deci, că orișicine atacă și vrea
să umilească ființa noastră națională a Româ-
nilor din Ungaria sau din alte țări, jigneste su-
fletul tuturor Românilor.

VI.

Poporul român va jertfi averea și sângele
său pentru Tron și patrie, însă nici odată nu se
va lăpăda de legea și limba sa, de pământul,
de credințele și tradițiunile sale strămoșești.
Pentru nimenea și pentru nimic în lume nu și
va jertfi neamul românesc sufletul său: națio-
nalitatea sa. Niciodată Tronul nu ne-a cerut a-
semenea jertfe și nici patria nu ni le poate cere.
Numai partide și guverne fără dreaptă jude-
cată au îndrăsnit și îndrăznesc să ceară ase-
menea jertfe contrare firii și dezastruoase pen-
tru însași existența țării.

VII.

În fine exprimă deplina încredere față de
comitetul central al partidului, și față de depu-
tații români naționali din parlamentul Ungariei
și îi roagă să persiste în lupta ce o duc.

Adunarea.

O mulțime de om, aproape atât de mare ca la Alba-Iulia se adunase pe orele 11, deși invitățile se făcuseră numai cu 3 zile înainte. Dar cum spunea vorbitorul dela banchet, plugarul N. Lazar, „simțim că trebuie să se întâmple ceva”, și acest sentiment împinge poporul să alerge cu dor să audă cuvântul conducătorilor săi. Și acest cuvânt trebuia spus în graba mare, după scandalul dela Alba-Iulia!

Bineînțeles că pentru mulțimea de peste 5000 capete, n'a fost destul de încăpătoare curtea filialei dela „Somesana”. Adunarea s'a ținut deci în piață, unde s'a înălțat o frumoasă tribună „păzită” — ca de obicei — de sulitețele împănăților... Venise lume și din depărtări cu toate că intrigantii lătiră faima între săteni, că numai cei cu drept de vot pot lua parte...

La intrare în sat o poartă triumfală din ramuri verzi, și înghesuială mare. Părintele Ion Pocol, din Buzaș, salută pe deputatul cercului care sosește, pe jos, dela gară, împreună cu dna și suita oaspeților. Dl Dr. Teodor Mihali mulțamește mișcat. Nu am putut reține cuvintele dâșilor, răpindu-mi atenția scena cum un jandarm da cu piciorul în spate unui băețas, care n'a luat seamă destul de repede că trebuie să se ferească din calea lui.

Pe toată calea taraful de lăutari cântă „Deșteaptă-te Române!” Aclamațiile nu mai vreau să contenească. Sosim la tribună.

Dl Dr. Ioan Chereches, adv. în Dej, veteranul luptelor naționale din acest ținut, propune constituirea. Tot dâșul cetise mai pe urmă și istoricul proiect de rezoluție. Se alege: president: părintele cu drepturi tradiționale pentru acest post, Ioan Pocol, un preot de rară conștiință și demnitate națională (ce frumos, că și aci, și la Alba-Iulia „prezidează” preoții crezuți legați și la mâni și la picioare prin congruă!!); notari Dr Iosif Boca, adv. și Ioan Moldovan, cand. de adv. Pe tribună ia loc lamura intelectualilor din ținut, în jurul dnei Eleftera Dr. Mihali.

Părintele-president salută în scurte dar bine tielulte cuvinte pe cei adunați, și dă cuvântul

dului Dr. Teodor Mihali.

Urale nesfârșite, „trăiască, trăiască!” — în părțile acestea, cu faimă de „slabe românești” nu se aude decât vorbă românească! — întâmpină în cercul său atât de popularul, deși mare moșier, president al clubului parlamentar român. E interesant: dl Dr. Teodor Mihali, în cercul său e acasă. Astfel se explică poate și avântul în adevăr tinerece, cu care își rosti discursul răsboinic, în picant contrast cu ramura de măslin, purtată la butonieră. Acest discurs — simbol al luptelor cu demnitate și nu al împăcărilor lase — va răsipi și cele din urmă nelămuriri asupra atitudinii ce a luat și ia partidul nostru.

Trebuie să scot la iveală aci, felul cum tărani din ținutul acesta ascultă discursurile politice, chiar și cele de un cuprins mai superior. Le savurează! Și nu exagerez, întrebându-l fraza asta. O să vedeți ce potrivit, ce variat, și ce imediat subliniază ascultătorii tărani, aproape fiecare propoziție a oratorului. Foarte des se aud uralele de-o notă religioasă: „S'ajute Dumnezeu! Să dea Dumnezeu!” — Mi se spune, că în satele de aci se cetesc mult ziarele populare. S'au făcut dispoziții de altfel și din partea Biroului Central ca să se împartă gratuit mai multe sute de broșuri populare. Dl Dr. Teodor Mihali a comandat vre-o 500 de călindare.

Discursul.

Zece ani se împlinesc — spune d. Dr. Mihali, după cuvintele de salutare — de când am desfășurat aici steagul „activității”, sub deviza „libertate, frățietate, egalitate!” De aceste sfinte porunci avem lipsă mai ales azi, când țara și monarhia are în afară atâția dușmani primejdioși, iar bunăînțelegerea înlăuntrul țării lasă mai mult de dorit decât ori și când. (Așa-i, așa-i!)

Noi membrii comitetului partidului național în cea mai perfectă înțelegere am luptat pentru izbândirea acestor principii (Voci: s'ajute Dumnezeu!) în parlament și afară de parlament.

Dintre toate acțiunile noastre politice, cea mai grea și totodată mai importantă acțiune a fost pertractarea de pace ce a urmat la invitarea ministrului prezident actual.

Se aștepta cu drept cuvânt, ca după atâtea suferințe și lupte grele, ce am îndurat, să putem ajunge la o înțelegere cu guvernul țării, și astfel, punându-se odată capăt neînțelegerilor și luptelor să putem urma în de-

plină liniște în dezvoltarea noastră pe terenurile culturale și economice.

Noi delegații pentru conducerea acestor tratative am fost pe deplin conștii despre marea responsabilitate, ce am avut, *deci ne-am dat toate nizuințele*, ca să se găsească modalitatea prin care să poată fi aplanat diferențul mare și secular ce există între poporul român și guvernul țării (din mulțime: *drept și o voim!!*)

Vă mărturisesc sincer, că eu în viața mea deși am trecut preste multe și mari greutăți, *niciodată n'am avut atât de grea zbuciumare sufletească*, ca și în decursul acestor pertractări, căci în decursul celor aproape 50 conștări, ce le-am avut cu ministrul prezident au fost și de acele momente când mai ales la început *aveam motive de a spera* că pacea atât de mult dorită ne va succede dar spre sfârșitul tratativelor a trebuit să mă conving cu multă părere de rău, că *de astă dată* pe lângă condițiunile oferite este imposibil a se face o pace durabilă și cinstită.

Toate acestea le-am pretins —adaogă — în baza dreptului firei și în baza drepturilor noastre istorice; căci dacă guvernele vor fi pentru binele popoarelor, atunci și popoarele vor fi pentru întărirea țării.

D. Dr. Mihali face apoi cunoscute pretenziunile noastre în cursul tratativelor.

Durere însă, aceste pretenziuni ale noastre ministrul prezident le-a respins. Iar ce a admis, și în parte a realizat, pentru noi este de neînsemnată valoare.

Noi Românii recunoaștem fără încunjur că între națiunea maghiară și națiunea română există o superioară comunitate de interese în urmare suntem gata a da concursul nostru pentru siguranța și întărirea elementului maghiar întru cât la rândul lor concetățenii noștri maghiari dar mai ales guvernele țării vor contribui prin legi și *instituții pozitive* ca să ne asigure libera noastră dezvoltare națională (aplauze!!) pe toate terenurile vieții publice.

Admiterea limbei noastre în școlile primare de stat ca limbă interpretativă, *țințește ca prin această procedură cu atât mai ușor să învețe elevii limba maghiară.*

Ce dă guvernul cu o mână, ia cu cealaltă! (Din mulțime: dă cu o mână și ia cu două!!)

D. Dr. Mihali însiră aci doleanțele cuprinse în punctul IV al rezoluției: episcopia Hodorogului, legea electorală, împărțirea cercurilor (Ileanda eu exemplar tipic!) colonizările, etc. apoi continuă:

Cerem o nouă lege electorală democratică prin care să se întorodcă votul universal, egal, secret și după comune. (S'ajute Dzeu!!)

Zi de zi auzim acuze în presa maghiară, de orice partid, și în diferitele întruniri ale Maghiarilor, că am fi iridentști și panslavisti. Respingem cu toată energia aceste acuze nedrepte și le declarăm de calumnii nebazate. (Nu sunt adevărate!)

Opoziția a împiedecat împăcarea noastră (nu le ajute Dumnezeu!!) folosindu-se de acuza trădării.

Dar pe noi să nu ne învețe ei nici când ce înseamnă iubirea de patrie și loialitatea față de tron. Alipirea noastră către dinastie nu este fățărâită, ci izvorită din inimă și curată ca aurul.

Principiile noastre de patriotism *nu înseamnă asupra-rea altora*, ci libertatea națională, cinstită, pentru toate națiunile, (Pe aceea ați jurat!)

Ei umblă să ne supună la fel de fel de examene; când la examen electoral, când la examen de patriotism. Dar noi am făcut examenul de patriotism pe câmpul de război! (aplauze) *Noi nu mai trebuie să facem examene și jurăminte; acolo e trecutul nostru în-*

treg! (așa-i! așa-i!) Vă întreb: Oare pot vorbească tot așa și ei? (vii contestații, care!)

Să nu ne pierdem cumpătul și să nu mărim pe calea dușmănoasă, căci ura cel mai primejdios isvor de orientare poartă. Apoi viitorul mai apropiat ne va dovedi, toate popoarele din țară trebuie să ajungă o înțelegere reciprocă.

Aceasta o pretinde chiar existența ei și siguranța dinastiei.

Și eu nu-mi pot inchipui pe politicianii maghiari de orbii și preocupați în patimile lor, că atunci căi fi vorba de însăș existența statului, când va fi vorba să fi sau a nu fi, ca să nu-și vină în fire.

Partidele opoziționale aleargă după tinia muscalilor, a francezilor și după fraților lor din America. (Râsete!)

Orbi ce sunt, nu înțeleg, că Rusul, Francezul și Americanul are să-i întreb: cum niți la noi după prietinie, când nu știți că prietenia popoarelor la voi acasă? (Aplauze și gomotoase!)

În continuare d. Dr. Mihali vorbește de alipirea stră la tripla alianță, și zugrăvește apoi mizeriile economice și financiare, ce ne-au bântuit în anii trecuți, amenință și anul acesta, pe urma sămănăturilor slabe grâu.

Dar cine-și bate capul cu de-astea la noi? În ce se cheltuiesc zeci de milioane pe colonizări. (La cântă trag!) Zilnic cetim în jurnalele lor că opoziția cere fortificări la granița către România a Ardealului, cari costă miliarde, atunci când poporul este prinț de foamete. Colonizări zadarnice și întărituri fantomice!

Ce folos de ele? Sutele de milioane! Ruși pot veni cu brațele goale către noi, ne vor potopi. Nu întărituri de astea, ci *rituri în contra foametei* să clădească nealor, (furtunoase aplauze!) și atunci știți noi apăra țeara! Căci mare domn e metea, dragii mei. (O voce: dan'că sărăcie!)

D. Mihali vorbește apoi despre scăderea vâmlor import pe bucate și de scăderea taxelor de transport pe căile ferate. S'aude o voce din mulțime: Să se bancească camăta! D. Dr. Mihali e gata cu răspuns:

Sunt vesel că mi-ați dat prilej să vorbesc și de un nou păcat al celor ce conduc soarta țării. Să nu cu toții, că în cei din urmă ani, atât de grei pentru țara noastră, banca țării și celelalte bănci mari, au avut bândă cu zeci de milioane mai mare decât în vremea de pace. Vedeți de ce au trebuit să urce camăta și băncuțele mici?

Dar noi bucuos am plăti camete, numai la țară.

Noi nu cerem ajutoare de pomani, suntem gata să dăm înapoi bucatele și prumuturile, deși nu din vina noastră am ajuns în starea asta!

Fraților! Când politicianii încăpăținați în partidele birocratice, jurnaliștii avântați în ideile lor, și savanții de înaltă știință cufundați în decorații și teorii de stat, vor lua cunoștință despre această adunare afară de chestiile generale pe care ne-am mai ocupat cu chestii atât de banale, cum e chestia lipsei de bucate, chestia pâinei de toate zilele, poate vor surăde cu un dispreț suveran; noi însă știm de propria experiență, că fără pâinea de toate zilele nu poate exista nici individul nici statul, și să-și ia osteneala să vină în mijlocul nostru mai o zi de vară, când noi des de dimineață ieșim pe câmpul, să ne vază muncind din greu din zori până seara târziu, să vază, cum toată ziua nu privim norii pe ceriu și ne rugăm cu pietate la Dumnezeu ca în timp de secetă să ne dea ploaie, să ne revarsă ploile, neconținut ne rugăm ca să fim scutiți de potoape ca să nu ne fie nimicită roada muncii noastre. Atunci, numai atunci vor înțelege suferințele noastre, tunci vor înceta cu surăsele lor sarcastice și vor înțelege însemnătatea hotărârilor noastre în carul nostru pentru regularea râurilor și pentru înlesnirea stigarilor pâinei de toate zilele.

Dacă vor avea suflet curat, ne vor ajuta și ne vor împlini rugămintele, dacă nu, și ei se prăpădesc cu noi împreună. Binele va fi însă aceea, că noi ne vom scăpăm de suferințe, dar ei vor plăti și ei să-și pierd bănătățile lumesti.

fermă de aplauze acoper ultimele cuvinte ale dlui Mihali. Cei de pe tribuna și cei de jos întind mâinile spre felicitare. Taraful intonează un marș!

Di Dr. Ioan Cherecheș,

apoi proiectul de rezoluție, care se primește cu glas și cu mare însuflețire. Erau momente de o înălțare sufletească, acelea când în rezoluție pomenea dinastia Habsburgilor pentru care „sună gata a vărsa sângele nostru”. Așa e!! Trăiască! Și mulțimea dela un capăt până la cellalt al pieței. Generalul poporul intrerupea des cu aprobări. Urmează la cuvânt

Dr. Valer Branisce,

șeful și directorul „Drapelului” din Lugoj, membru al comisiei de trei, care pertractase cu guvernul. Di Branisce are o înfățișare, și are accente de umor, ce prevestește pentru a vorbi poporului. E și primit cu strigăte de „să trăiască!” D-sa începe: Vin în inima Banatului și vă aduc salutul de dragoste fraților români din acele părți.

— Am venit din așa depărtare ca să vă văd, și vă mulțumesc pentru fapta cea bună ce ați făcut, trimitând în dietă pe dl T. Mihali sub a cărui conducere am făcut atâta ispravă bună.

Văzându-vă îmi crește inima ca pâinea albă, căci am văzut un popor cu dragoste către țară. Patriotismul vostru este dragostea către pământ, către țară, către frații de care pățimim. Cine vrea să ne învețe patriotismul? Acel, cari zic că patria e acolo unde ți-e bine?

— Vom o vorbă strămoșească: fie pâinea cât de rea, dar mai bine în țeara mea!” (Aclamații entuziaste). D-sa începe să învețe patriotism alții, nu noi dela ei! (Așa!) Și de-aia de seamă, că patriotism, iubire de țară nu se poate, dacă din truditele noastre oase nu încercăm să ne scoată dragostea de limbă și de lege. Nu mai vrem să fim robi în țară liberă. (Strigăte: Nu mai vrem!) Cu oameni de seama dlui Dr. Mihali, și o os din osul vostru, ne vom și dobândi drepturile ce ni se cuvin (S'ajute Dumnezeu!)

Un sfat aș vrea să vă dau. Drepturile numai așa au de câștigat, dacă ne apropiem de ele cu sfințenie, ca de cușcătură. Sunt destul cari își vând drepturile pentru câștigul de răchie (din mulțime: rușine să le fie.) Drepturile sunt ca cuțitul. Dă-l cuțitul pe mâna unui copil și gata pacostea. Așadar numai acelor li se cuvin drepturile, cari le știu folosi cu înțelepciune. (Din mulțime: cellalți nu-s vrednici nici de viață.) Străinii ne vor spune: ce vreți voi drepturi pentru poporul acela, care o ia razna după un butoi de rachie? Noi le-am spus însă totdeauna: „Bateți-vă voi capul cu poporul vostru, noi nu ni-l temem pe al nostru!” Așadar din

în gură să meargă vorba dela aceasta adunare, să ne noi nime nu ne poate cumpăra. Spuneți-le-o cu toată prilejurile vorba asta, și-o să vedeți că dela o vreme nici că se vor mai apropia de voi cu banii lui

Ni se mai dau și nouă din când în când niște biete de drepturi, (să și le țină!) dar uite cum se face. Să vă spun o pildă despre povestea Sasului cu calul, ca să înțelegeți cum am pățit cu legea despre alegeri (s'au-

Area și Sasul un cal dar nu mergea buestru de loc. Sasul prin cărți că trebuie 3 litri de ovăs pe litru dea, că apoi merge buestru. S'a hotărât și a mers cu ovăsul, dar când l-a văzut așa laolaltă i se rău și gândi una cuminte: acăță straița cu ovăs pe rățul calului, îi trase un pumn după urechi și când îl ridică capul, Sasul fură o mână de ovăs din rățul. (Mare veselie.)

Și au făcut și ei, cu dreptul de vot, ce ne-au dat acum încă ei se miră că nu merg buestru trebile lor. (Bată-i soartea! Aclamații!!)

Der noi cerem votul obștesc și nici dărnicia, nici dărnicia lor nu ne împiedecă în luptele noastre. (Așa-i! Și ne lăsăm!!)

Am desfășurat steagul și luptăm înainte. (S'ajute Dumnezeu!) Oricum ne vor arăta ei, noi suntem și războinici una, în lupta asta. Imi iau rămas bun și duc salutul vostru fraților mei de-acasă. (Ovații călduroase și aclamații nesfârșite. Trăiască!)

Di Dr. Iuliu Maniu,

apoi ploaie de aplauze cu apariția sa la rampă; și abia veche a poporului din părțile acestea. Cuvintele productive ale dlui Maniu sunt de o eleganță curată:

— Ce-aș putea eu să vă spun după cuvintele cuminti ale dlui Dr. Mihali, (Trăiască!) și cuvintele calde ale dlui Dr. Branisce (Trăiască!)? Ca o ploaie caldă să vă cadă în inimile d-voastră cuvintele lor. Lăsați să se cuvine d-v. fiindcă ne-ați trimis ajutor pe cea

mai înțeleaptă căpetenie. (Aclamații entuziaste. Muzica intonează câteva accente...)

Aș, vrea să fie aci, acei domni din Pesta, cari spun că deputații români nu vorbesc din inima poporului ci din capul lor. (Să vie numai încoace! Le spun noi ce se cuvine!) Ar vedea ei, că neamul întreg, plugari și cărturari împreună, nu sunt puși la cale de „agitatori”, ci însetați pe urma legilor firii... așteaptă cu dor ziua, când soarele dreptății va răsări peste capetele tuturor. (Să dea Dumnezeu!)

Două lucruri vă spun. (Furtună de voci. S'auzim!) De-o fi pământul cât de bun, roada tot slabă va fi dacă la cârma plugului nu este om priceput. Așa e și cu cârma țării. Rodnic este pământul țării noastre și totuși trebuie să plece oamenii la America (așa-i) fiindcă la cârma țării stau oameni nevrednici. Să luptăm, ca alții oameni să ajungă la cârmă! De acela, cari asemenea deputatului d-voastră, cunosc lipsurile poporului român și luptă pentru libertatea popoarelor. De-ar fi toți oameni ca dânsul în statul țării, așa ar merge treburile cum merg? (Nu! De bună seamă nu!) Nu, zic și eu, căci oamenii pricepuți și cu tragere de inimă către popor, nu numai știu, dar și fac ceea ce spre binele tuturor.

Sunt oameni, cari nu se pot răbda să nu se atingă de holda vecinului. Sunt apoi alții, cari zic „io nu mă bag în brazda lui Pătru, dar nici pe Todor nu-l las să se bage în a mea”. Care-i om mai de viață: cel lăsător sau cel care-și știe apăra moșla? (Cel care se apără!!)

Pe omul acesta îl veți pune în frunte, a satului, nu-l așa? (Așa-i!). Veți cugeta și d-voastră, că cel ce-și știe apăra drepturile sale, acela va ști să le apere și pe ale tuturor!

Despărțiți totdeauna pe cei credincioși de cei nevrednici, și nu uitați nici când că toate popoarele sunt dela Dumnezeu! (Strigăte de înțelegere.)

Lupta noastră a avut rezultate, orice s'ar zice. Iată legea despre școli. Ministrul a poruncit ca în toate școlile religia să se învețe unguște. (Urit lucru au poruncit!) Preoții noștri însă nu au făcut după cum le-a poruncit ministrul. Mai bine au respins leafa lor, decât să învețe pe copil în limbă străină religia. Noi cu toții am protestat cât e țeara de mare. (Dumnezeu să-l țină pe Măria Sa.) și iată că ministrul și-a retras poruncile. (Aplauze!)

Să rămâneți și pe viitor credincioși limbii, legii și neamului nostru. (Totdeauna!) Vremile de azi nu vor dăinui un veac: ele vor trebui să se schimbe. (Ne temem că nu!) Ba vor trebui să se schimbe, căci așa e legea firii. Cerul nu poate rămânea înorat un veac întreg; după furtună trebuie să urmeze soare! (Aplauze! Să dea Dumnezeu!!)

Cuvintele ce le-ați auzit aci, duceți-le și spuneți-le și celor ce n'au putut veni! (Așa vom face!) Duceți-le ca pe niște comori, și grijiți de ele să nu le perdeți. (Totdeauna!)

Cinstiți pe preoți și pe învățători. Pe părintele Popol a treia oră îl vedeți aci în fruntea mesei.

Doamne bine-i sade dumnealui și Doamne rău le sade celor ce n'au avut poftă să vină aci (trăiască!).

De încheiere dl Maniu explică rostul gazetelor pentru popor și îndeamnă pe oameni să cetească aceste gazete!! Dl Maniu este aclamat și felicitat cu toată dragostea.

*

Preafrumoasele discursuri rostite de dl Dr. Gavril Tripon, și de țărani Vasile Hossu și Nicolae Lazar, asemenea și continuarea raportului, se vor publica în numărul de mâine.

Tot mâine vom da loc rapoartelor primite dela Vasarhei, Cluj și Oradea-mare, întru cât ne va permite spațiul. — Red.

Adunarea poporală din Timișoara.

— O știre falsă! —

Mai mulți țărani au umblat azi pe la noi arătându-ne o invitare, la o adunare poporală românească, ce ar fi să se țină în 17 l. c. la Timișoara. Invitarea era și pentru banchet, cu 2 cor. de cvartă... Bănuind că este o seducere la mijloc, ne-am adresat telegrafic conducătorilor români din Timișoara, de unde am primit răspuns, că e vorba despre un congres al agronomilor maghiari. — Așa dar adunare poporală românească, după cum confirmă și biroul central, nu se ține la Timișoara!! Rugăm pe fruntașii satelor să vestească poporului această comunicare.

Procesul Hámory—Mladin.

Achitarea lui Mladin. — Sentința mușamalizată. — Alt tribunal va judeca din nou. — Desbaterile senzaționale de Duminecă.

Ziua de Duminecă a Rosaliilor românești a ținut în agitație pe arădani, cari după cinci zile de pertractare așteptau cu curiozitate bine motivată sentința în procesul deputatului guvernamental Hámory cu comersantul român Nicolae Mladin din Curtici. Nu mai puțin interes s'a manifestat în țara întreagă; era vorba doar de o achitare sigură a unui tîmil cortes, ceea ce pentru partea adversă, reprezentată prin Măria Sa Hámory, însemna un dezastruos certificat moral, iar pentru domnul deputat însuș o condamnare ulterioară, care îl prăbușia de pe pedestalul urnit.

În aceste împrejurări e explicabil interesul cu care publicul a urmărit fazele acestui proces. Mai ales după pledoariile procurorului și apărătorului, ținute înainte de ameză, se aștepta doar publicarea sentinței, despre care nițeni nu se mai îndoaia că se va sfârși cu achitarea acuzatului, prezisă de noi dela început.

De fapt jurații toți s'au pronunțat pentru achitarea lui Mladin, aflându-l nevinovat pentru că a atentat la viața deputatului care l'a dus la sapă de lemn. Dar atunci au venit judecătorii și în baza legii noi au casat sentința, lăsând ca Curia să dispună desbaterea din nou a procesului la un alt tribunal, care va judeca altfel.

Aceasta a fost senzația zilei de Duminecă, a cărei greutate apasă și azi opinia publică și, probabil, nu se va mai lua dela ordinea zilei până ce nu i se va da afacerii o soluție așa după cum o cere judecata obștească, astăzi nedumirită, ca să nu zicem indignată ori revoltată.

Despre desbaterile zilei din urmă raportăm pe scurt în cele ce urmează.

Intrebările.

Duminecă înainte de ameză au fost pledoariile. Înaintea vorbirilor de acuză și apărare se cetesc întrebările, formulate și combinate din cele prezentate de procuror și apărător și cari, în rezumat, sunt aceste cinci:

1. Adevărat e că N. Mladin a pușcat asupra lui Dr. Hámory, răbindu-l pe acesta?

2. Adevărat e că înaintea atentatului Dr. Hámory s'a servit de Mladin pentru ajungerea scopurilor lui, că pentru servicii și cheltuieli nu l-a achitat (aci se înșiră întrebările contrase ale apărătorului, relativ la ruina materială treptată a lui Mladin, după fasiunile martorilor) și că îndemnat de acestea acuzatul a comis atentatul?

3. Adevărat e că N. Mladin a încercat intenționat — dar nu premeditat — să-l ucidă pe Dr. Hámory, însă nu a reușit?

4. Adevărat e că N. Mladin a comis atentatul din surescitare provocată de împrejurările enumerate în întrebarea a doua?

5. Adevărat e că N. Mladin în momentul atentatului se afla în stare de inconștiență, în urma surescitării provocată de împrejurările enumerate?

Procurorul face apel de anulare a acestor întrebări și se trece la pledoarii.

Vorbirea de acuză

o ține procurorul D. Maróczy, care enumără depozițiile defavorabile acuzatului, citează și se provoacă din nou la actele contestate ale băncii și cancelariei lui Hámory, afirmă că Mladin deja la începutul cunoștinței lui cu Hámory era încercat de datorii, că ruina materială se datorește numai hazardului familiei lui etc. Insistă că Mladin a comis atentatul cu premeditare și cere condamnarea lui.

Vorbirea de acuză e ascultată cu multă indiferență din partea dnilor jurați și a publicului numeros. Cel mult zimbete mult spunătoare arătau părerea celor de față, când, bunăoară se zicea că perceperea aceluiaș polițe de mai multe ori în cărțile de contabilitate ale lui Hámory, sunt simple erori de manipulație. Dar toate aceste argumente forțate au fost spulberate în urmă prin

vorbirea de apărare

rostită de apărătorul lui Mladin, dl avocat Dr. Iustin Marșieu, care durează aproape două ore.

Di Dr. Marșieu își începe vorbirea declarând, că apărarea o face numai din umanitate, deoarece din par-

tea acuzatului nu poate aștepta nici o remunerație. Nu vânează nici după reclamă, dovadă că știa dela început că din anumite locuri se vor face pași ca apărarea să nu fie simpatizată de opinia publică.

Deja de mult apăruse în societatea arădană — continuă d. Dr. Marșieu — ca un semn al întrebării figura lui Dr. Hámory. Trecea drept patriot, gentri despre care abia câțiva ziariști au cutezat să-și spună părerea pe față, dar nu au fost luați în seamă; abia cătorva li s'a răspuns prin ...duel. A trebuit să vină glonțele lui Mladin ca această persoană temută să ajungă în fața justiției, pornindu-se atunci cercetare din oficiu. Voi caracteriza pe scurt pe aceste persoane ale tragediei, după care vă veți convinge că acuzatul nu e Nicolae Mladin, ci Dr. Hámory, pe care justiția încă nu l-a pus pe banca acuzatilor.

Dr. Hámory înainte cu 20—25 ani s'a lansat cu câteva mii de coroane. Voia să facă avere și carieră; pentru aceasta a făcut totul. Și-a lepădat numele tatălui său *Hirschmann*, și-a lepădat chiar și legea mozaică și s'a pus pe lucru. Dar îi trebuia o unealtă, de care să se servească pentru atingerea scopurilor plămuite. Această unealtă și-a aflat-o în persoana lui Nicolae Mladin, comerciant în Curtici, de care s'a folosit cu succes, apoi i-a dat și lui piciorul, după ce l'a exploatat.

(Aci d. Dr. Marșieu istorisește pe larg și documentat legăturile lui Mladin cu Hámory, manoperile necinstite de bancă ale acestuia, corupția electorală mijlocită, prin cheltulala lui Mladin, care nu a mai fost achitată. Arată apoi cum l'a ruinat sistematic pe Mladin, ca să acapareze și frumoasa avere a acestuia, în special crâșma rămasă mai în urmă, cu care se mărginește și proprietatea dlui deputat. Mladin când s'a împrietinit cu Hámory înainte cu 10 ani avea avere de vreo 80—90 mii coroane; iară trecutâ ajunsese să fie amenințat cu scoaterea în drum a familiei și cerșetoria. Astfel se explică desperarea lui care l'a dus până la atentat).

D. Dr. I. Marșieu își termină vorbirea documentată și mișcătoare — care, după cum auzim, va apărea și în broșură — cerând achitarea acuzatului. Publicul, dnii Jurați, toți au ascultat-o emoționați. Nu arareori vedeai pe câte o doamnă ducându-și batista la ochi, ori auzeci murmurul de indignare împotriva lui Hámory, care a fost atât de precaut să absenteze. Când d. Dr. Marșieu își termină vorbirea de apărare, cei de față îl aplaudă și isbucnesc involuntar în strigăte de „Să trăiască!” Președintele admoniază publicul să nu-și manifeste sentimentele, căci altcum va goli sala. Urmează

replica procurorului

care spune că apărătorul e preocupat, pentru aceea nu grăiește adevărul. Face aluzii la situația socială și culoarea politică a lui Hámory, ce l'ar fi influențat pe d. Dr. Marșieu să privească această afacere și din punct de vedere naționalist, apelează la sentimentul de dreptate al juraților și-l face atenți să nu judece după cum cere inima, ci după cum pretinde legea. După aceasta vine

replica dlui Dr. I. Marșieu,

care — relativ la acuza procurorului că l'a batjocorit pe Hámory — declară că nici a suta parte nu a adus-o din documentele și mărturiile ce le are împotriva lui Hámory, căruia i s'a prezis mai de mult că va muri de glonte. Apoi adresându-se juraților zice: „Dvoastră de fapt veți judeca aici și pe Hámory, dvoastră sunteți chemați să hotărâți aci dacă el mai poate să-și țese mrejele împrejurul victimelor, ori să sfârșească odată”. Apoi cu un citat din lege îi dovedește procurorului, că în cazuri similare jurații chiar sunt chemați să judece cum cere inima.

Replica dlui Dr. Marșieu e din nou aplaudată; după care pertractarea se suspendă până după amiazi, când se va da sentința și când prezența publicului din precauțiune se interzice.

Achitare contramandată.

După amiazi se rezumă materialul desbaterilor, după care jurații se retrag ca să se sfătuiască și să se pronunțe. Pe coridor și în fața tribunalului staționează mulțime mare de oameni cari discută animat, fiind însă toți de acord că Mladin va fi achitat. Cu toate acestea parcă o putere nevăzută apăsa mințile, prevestia rău. Explicabilă curiozitatea cu care publicul a năvălit în sală, după o oră de așteptare afară, să asculte sentința. Se face liniște de moarte, președintele cu gravitate anunță că jurații la toate întrebările au răspuns cu *da*. O piastră grea se ridică de pe inima ascultătorilor, fețele se înviorază, mâinile se freacă nervoase și mulțumite, din gură în gură zboară vorba: „achitat, achitat”. Dar sentința încă nu s'a cetit. Președintele se ridică grav și anunță din nou: „Pentru examinarea verdictului suspend iarăș desbaterile”. Cu aceasta judecătorii se retrag și publicul năvălește să-l felicite pe apărător, pe a cărui față însă stăruiește o rază de nedumerire. Abia

câteva minute și judecătorii reapar și președintele cu glasul cam nehotărît zice:

„Pe baza paragrafului 13 din 1914 tribunalul suspendă sentința și actele le va înainta Curiei pentru delegarea unui alt tribunal”.

Tablou.... Oamenii se privesc buimăciți. „Ce e? Ce însemnează asta?” — se aude din toate părțile, iar când specialiștii explică celor nepricepători ai limbajului juridic, din public pornește o șuerătură colectivă împotriva căreia de astădată nici președintele nu mai protestează. Apoi oamenii ies abătuți, ca fulgerul se răspândește știrea în oraș și până noaptea târziu nimeni nu a mai vorbit despre alta, comentând-o în diferite chipuri. — Nu voim să ne scape gura spunând câte am auzit, ca să nu ne pomenim și noi cu o citație...

...Cel din urmă care a părăsit sala era Nicolae Mladin, fost mare comerciant român, astăzi cu faima cortezului nenorocit și a ucigașului îndreptățit... Înainta uluit, cu capul în pământ, resignat... Poate că se gândia tocmai la cei cinci copii ai lui cari se roagă undeva și blăstămă.... Dispăru la o cotitură a coridorului, urmat de paznicul a cărui baionetă strălucea de-mi lua vederile în bătaia soarelui ce apunea.

— Iar pe terasa unei cafenele din centru Măria Sa Dr. Hámory, deputat în parlamentul maghiar s'a expus curiozității publicului, sfidând pe trecători cu privirea-i măreată și sorbindu-și capușinerul liniștit...

M.

Știrile zilei.

Suveranii români la Constanța și vizita țarului Rusiei.

București. — MM. LL. regele Carol și regina Elisabeta au părăsit Vineri capitala, ducându-se la Constanța unde vor primi vizita țarului Rusiei. Suveranii vor rămâne la Constanța până în ziua de 4 Iunie v., când se vor inapoia în capitală spre a fi de față la deschiderea constituantei.

O întrunire de protestare a Românilor din Suceava.

Cernăuți. — Românii din Suceava (Bucovina) au ținut o mare întrunire de protestare contra acuzărilor Rutenilor că Românii bucovineni și-ar manifesta nealoialitatea față de guvern și tron. S'a expedit o telegramă de loialitate împăratului Francisc Iosif.

Sărbătorirea dlui A. D. Xenopol.

Iași. — Ziua de 1 Iunie c., când se fixase serbarea în onoarea dlui Xenopol, este tocmai aceea în care țarul Rusiei va vizita România. D. ministru I. G. Duca, precum și încă alte personalități, fiind absolut împiedecate de a veni la Iași pentru cea zi, se amână sărbătorirea dlui Xenopol la toamnă. Luna și ziua când, se va anunța la vreme.

Criza de guvern în Franța.

Paris. — Ribot însărcinat cu formarea unui cabinet, a adus azi la cunoștință președintelui Poincaré, că i-a succes să-și împlinească misiunea. Noul cabinet francez se va compune în chipul următor: Prim-ministru și ministru de justiție: Ribot; ministru de externe: Bourgeois; ministru de interne: Peytral; ministru de războiu: Noulens; ministru de marină: Delcassé; ministru de finanțe: Clementel; ministru al coloniilor: Chautemps; ministru de agricultură: Dariat; ministru pentru lucrările publice: Dupuy; ministru de comerț: Reville; ministru al lucrărilor: Naumouri.

Urcarea competențelor justițiare.

Budapesta. — Ministrul de finanțe în înțelegere cu ministrul de justiție va depune în ședința cea mai apropiată a camerei un proiect de lege despre urcarea competențelor justițiare și de timbre. Până la suma de 100 coroane competențele nu se vor urca. Dela această sumă la deal până la suma de 20.000 coroane competențele se vor urca progresiv până la 50 procente, care va fi maximul urcării.

Vizita împăratului Wilhelm în Konopischt.

Berlin. — Împăratul Wilhelm va sosi la Konopischt în 12 Iunie. El va fi însoțit de admiralul Tirpitz. Împăratul Germaniei va petrece în Konopischt o zi și jumătate.

Contele Szapáry își părăsește postul.

Petersburg. — Ziarul „Den” e informat că ambasadorul Austro-Ungariei la Petersburg contele Szapáry își părăsește postul său. Se afirmă că contele Szapáry cu prilejul misionării lui la țar din urmă și-a cerut actele.

Frații Gerovski au fost arestați în Petersburg.

Petersburg. — Poliția a arestat azi pe frații Gerovski, cari au sosit aci. Cercurile naționale liste au pornit o mișcare pentru eliberarea lor.

Situația în Albania.

Roma. — Sâmbătă la Durazzo, pe baza denunțării false, au fost arestați de către căpitanul olandez Fabius, colonelul italian Muricchio și profesorul Chinigo, care precum se știe, e un italian de origină albaneză din Neapoli. Acest fapt autoritățile diplomatice italiene au prins de veste și legațiunea italiană s'a grăbit să protesteze energic pe lângă guvernul albanez pentru violarea de domiciliu, și totodată a luat măsuri să fie puse sub sigil hărțile sechestrale printre cari colonelul Muricchio a găsit un cod cu însemnări apocrife care nu este al său. Cei doi arestați au fost puși în libertate numai după

Roma. — Generalul De Veer și-a luat concediu, plecând în Olanda.

Durazzo. — Ascultarea martorilor în dosarul colonelului Muricchio și a profesorului Chinigo a fost terminată azi. În oraș e deplină liniște. Răsculații au făcut încercări ca să se retragă tratativele cu comisia de control, dar fără succes. Trupele organizate împotriva răsculaților vor începe ofensiva încă în săptămâna aceasta din 3 puncte: Alesio, Durazzo și Valona.

Roma. — În jurul arestării arbitrare a colonelului italian Muricchio și a profesorului Chinigo guvernul italian a dat ordinul ministrului său la Durazzo să ceară o reparațiune imediată și complectă, cu declarația explicită a părții guvernului albanez că incidentul nu avea nici o altă urmare.

Toate ziarele, comentând această arestare zic că e vorba de un act ilegal din punctul de vedere internațional, pentru care guvernul italian trebuie să ceară fără întârziere pedepșirea vinovaților.

Ziarul „Popolo Romano” organul ministerului de externe, a publicat astăzi o notă, prin care se declară că incidentul constituie o braconărie, care se datorește zelului rău plasat jandarmeriei albaneze și uneltirilor unei mase de intriganți bine cunoscuți. Cu toate că cei doi arestați au fost puși numaidecât în libertate în urma intervenției energice și grabnice a generalului Aliotti, totuși rămâne violarea capitulațiilor cari continuă a fi în vigoare în Albania, din învoirea tuturor puterilor.

Starea de asediu — urmează nota ziarului oficios — care a fost proclamată la Durazzo nu desființează drepturile supușilor europeni drepturi, cari se trag din capitulațiuni.

Acest principiu a fost recunoscut în contextul cu prilejul unui incident ce s'a petrecut la Constantinopol la fel cu acele de care e vorba. „Popolo Romano” încheie spunând că situația în Albania a ajuns în așa hal în cât Europa nu poate să se desintereseze de dânsa, iar Italia care nu are altă țintă decât cea a integrității Albaniei și propășirii sale pe calea civilizației așteaptă cu încredere interesarea Europei. (A. T. I.)

Roma. — Colonelul olandez Thomson plecat din Durazzo la Valona. — (A. T. I.)

Roma. — Escadra austro-ungară a plecat din Durazzo la Pola. (A. T. I.)

Roma. — Continuă să tot mai seosească Brindisi fugari din Durazzo. — (A. T. I.)

Progresul „Uniunii femeilor române din Ungaria”.

Dela corespondentul nostru special. — Sibiu, 8 Iunie.

Azi, s'a deschis cu o deosebită solemnitate al doilea congres al „Uniunii femeilor Române”, care a fost înființată în anul trecut la Brașov cu scopul de-a strânge într'un mănunchiu toate reuniunile locale și de-a da străduințelor lor o țintă unitară. Interesul, ce s'a manifestat deja la întâiul congres față de această înfrățire de forțe și idei, a crescut așa încât această mișcare a doamnelor noastre nu mai este numai o idee, ci devine realitate. Neamul nostru e agitat astăzi de atâtea probleme vitale, încât ar fi fost chiar cu neputință pentru femeile române să nu-și ia și ele partea lor în această luptă. Este foarte explicabil deci, că ele și-au organizat și de a da astfel vieții noastre un colorit nou, specific românesc, au luat din toate părțile cu însuflețire, pentru a lua parte activă la îndeplinirea hotărârilor congresului pe cari le-a preconizat așa de frumos în discursul său de deschidere dna Maria Bădescu.

Concertul reuniunii de muzică.

Duminecă seara Reuniunea de muzică a interpretat iarăși în fața unui numeros public român și străin divină lucrare a lui Verdi: „Messa în Requiem”, dând astfel prilej și congresistelor să admira geniul marelui maestru al melodiei. Atât corul cât și solistii s'au menținut la înălțime ca și la întâia audiere. Orchestra însăși a fost întărită cu forțe nouă, așa încât a câștigat foarte mult în amploare și coeziune. Mezzosopranul dnei Lula Dörschlag a avut accente de o rară duioșie. Vocea-i caldă, și darul de-a împrăștiă peste izbucnirile dramatice ale întregii compoziții o seninătate cuimică și plină de poezie.

În interesul armoniei de formă, am ruga congresistele să interzică membrilor, cari au știu aceasta, de-a urca podiul după ce s'a încheiat cântarea. Tot asemenea să se observe în multă uniformitate la ridicarea în picioare a coristilor.

O adâncă impresie stăpâna auditorul la auzirea ultimelor acorduri. Apoi după câteva minute de liniște începu un ropot lung de aplauze.

Ziua întâi.

Reprezentantele reuniunilor, în mare parte încă de aseară, astăzi s'au prezentat în fața serviciului divin săvârșit în catedrală cu o deosebită pompă de înalt Prea Sfinția Sa metropolitul Ioan Mețianu asistat de ceilalți dignitari ai bisericii. La sfârșitul liturghiei I. P. S. a rostit o frumoasă cuvântare.

Vorbirea Excelenței Sale d. mitropolit Ioan Mețianu:

Ziua Pogorârii Duhului Sfânt e pentru noi din aceste părți o îndoită sărbătoare: pe de o parte e ziua, care ne amintește marele eveniment al răspândirii credinții, iar pe de altă parte primește o deosebită importanță, că astăzi se întrunește aici al doilea congres al femeilor române. Noi am fost și suntem un popor sărac. N'avem latifundii. Sărăcia a fost pielea desvoltării noastre culturale. Toate posibilitățile înaintate culturalicește se bucură totodată și de o bunăstare materială înfloritoare. Lupta noastră e și mai grea, întru cât trebuie să luptăm și pentru cultură și pentru o mai bună

situație economică. La lupta aceasta trebuie să luăm parte cu toții, fără deosebire. Doamnele noastre au înțeles pe deplin lucrul acesta, înființând „Uniunea Femeilor Române”, a cărei menire este să dea ajutor bărbaților în nișurile lor spre progresul acestui neam. Căci au dat adeseori dovadă de o energie și însuflețire, pe care n'o puteam nici bănuși măcar. Iată acum spre pildă Societatea Ortodoxă, din Tară, care în cești trei ani de când s'a înființat a făcut mai mult pe teren cultural și filantropic decât oficialitatea în treizeci de ani și de cum am face noi, cei chemați, în alți treizeci de ani. Sau iată un alt exemplu: în anul trecut ne-a sosit o invitație, să începem o colecție pe seama zidirii unei biserici românești în Ierusalim; n'am cutezat să facem acest lucru din pricina destulor sarcini, ce ne apasă. A făcut-o însă o domnișoară din Sibiu, care din propria sa inițiativă a strâns până acum peste o mie de coroane. Iată deci dovezi reale de multa energie, ce-o pot desvolta femeile în folosul culturii.

Dar cultura adevărată e numai aceea care are la temelie sa credința religioasă. Datorința doamnelor noastre e deci desvoltarea legăturii intime între viața familială, viața frământărilor pentru existență și viața bisericească. Atunci când vor alunga risipa și luxul, când în sufletele lor și a familiilor va domni pacea, viața morală și bunăînțelegere, când vor tinde mâna să ridice elementele amenințate de păcat și mizerie, — atunci și harul Celui de sus se va revărsa asupra muncii lor. Binecuvântarea arhierească însoțiască deci lucrările acestui vrednic congres!

Sedința de azi.

După o vizită de mulțumită făcută Excelenței Sale, reprezentantele reuniunilor s'au întrunit la ora 11 și jum. în sala festivă a Muzeului Asociației, unde în fața unei mulțimi neobișnuit de numeroase (sala era tixită!) au luat loc la masa biroului dnele: **Maria Balulescu, Maria Cosma, Catilca Bârseanu, Virginia Vlaicu, Elena Săbădeanu, Elena Mețianu și dneii Andrei Bârseanu, Dr. Ilie Beu și Dr. Ion Baciu.** Reprezentate au fost pe lângă „Românul” gazetele: „Adevărul” (dra Dr. Fulmen), „Gazeta Transilvaniei” (d. Silv. Moldovan), „Telegraful Român” (d. T. V. Păcățian) și „Foaia Popului” (d. I. Bratu), „Luceafărul” etc.

Prezidenta „Uniunii femeilor române”, dna **Maria Balulescu** deschide sedința la orele 11 și 35 min. cu o vorbire, pe care o vom publica în numărul nostru de mâine.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 9 Iunie 1914.

O Aromâncă vrednică. Cu mare satisfacție ne informăm că dna Vida Ivanovici născută Pangela, din Belgrad (în Serbia) stăruiește din toate puterile pentru deschiderea unei școli românești în acel oraș, unde se găsesc foarte mulți români din Macedonia.

Ar fi de dorit ca cei competenți să se intereseze mai de aproape de această chestiune arzătoare pentru România de acolo și să nu fie neglijați ca până acum. Clasele conducătoare ale românismului ar trebui să arunce privirea și la acei fii cari locuiesc peste hotare, dându-le îndrumarea cuvenită pentru reușita scopului nobil ce urmăresc ei.

Pentru fondul ziaristilor. În ziua de 24/V. și-a serbat cununia d. Ioan Dobre, învățător cu școala Eleonora Cornea din Căpâlna, cu care ocaziune la îndemnul învățătorului Bădilă din Deal s'a jucat mireasa în favorul fondului ziaristilor. S'a încasat în total 22 coroane. Au contribuit următorii: Ioan Dobre mire 5 cor., Aron Răurean naș 2 cor., Ioan Florian, notar în Laz 2 cor., Ion Bădilă inv. Deal 2 cor., Gr.

Bădilă inv. Deal 2 cor., George Breaz inv. 2 cor., M. Breaz 1 cor., I. Moga 1 cor., A. Crăciun 1 cor., Nic. Cornea 1 cor., Toți din Căpâlna, Vasile Pop din Săsciori 1 cor., Ioan Mișu preot Laz 1 cor., C. Tomescu 1 cor.

Apel. Comitetul cercual al despărțământului Sighet al Asociației în ședința ținută la 4 Iunie a. c. în deplina cunoștință a rolului industriei și a comerțului în organizarea economică și socială a unui popor și văzând lipsa totală de meseriași și comercianți Români în întreg comitatul nostru Maramurăs, înțelegând schimbarea vremilor, când nobilii urmași a lui Dragoș-vodă erau singuri stăpâni pe acestea plaiuri, iar azi în urma înmulțirii numerice în-bucurătoare (peste 90.000), în urma împrejurărilor vitrege din ce în ce mai mult amenințate de o soartă și mai grea, și-a luat în program punerea bazei unei desvoltări în această direcție prin creșterea de meseriași și industriași. Comitetul, dreptăcia, se adresează tuturor meseriașilor, industriașilor români de inimă cu cererea ca să i se deie posibilitatea de a plasa cât de mulți băieți în orice ram industrial-comercial asigurându-și astfel recunoștința neamului întreg.

Totodată comitetul face cunoscut, că deja are prenotati peste 50 băieți de diferită vârstă cari în tot momentul pot pleca.

Este a se adresa la d. avocat Dr. Ioan de Kováts în Sighet (Mármarosziget). Pentru comitet: Dr. Vasile Kindriș, director, Dr. Ion de Kováts, secretar.

Botoșeni și comemorarea lui Eminescu. În Botoșani s'a constituit un comitet care a luat inițiativa de a serba 25 de ani dela moartea marelui poet Mihail Eminescu. Această frumoasă comemorare se va face cu deosebit fast în ziua de 16 Iunie v. 1914 c. în Botoșani. Cu această ocazie comitetul organizator a hotărât să facă să apară un număr festiv închinat în întregime vieții și operei marelui poet. În acest scop comitetul a lansat apeluri către toți scriitorii de seamă din România și dela noi cu rugăciune de colaborare cu amintiri personale despre Eminescu, fie cu studii privitoare la opera sa și a vieții lui.

Serbarea se va face după următorul program:

În dimineața de 16 Iunie se va oficia un parastas de către P. C. Sa arhimandritul Iuliu Scriban, directorul seminarului din București. În urmă se va face o procesiune la casa în care s'a născut poetul și unde se va pune o placă comemorativă. Casa unde a văzut lumina zilei Mihail Eminescu se află situată pe calea Națională, în fața cofetăriei Dimitriu. De aci procesiunea se va îndrepta în spre școala Marchian, în fața căreia se află bustul lui Eminescu și unde se vor rosti discursuri și se vor depune coroane.

Seara va avea loc o serbare în grădina Belvedere. Acestea sunt măsurile ce au fost luate deocamdată în vederea comemorării a 25 de ani dela moartea marelui nostru poet și cugețator național.

E probabil însă că scriitorii de seamă din București, cari au trăit în relații de prietenie cu Eminescu, vor ține să contribuie cu prezența și cu cuvântul lor pentru a asigura o reușită cât mai complectă serbărilor culturale din Botoșani.

Solemnitatea celei de a 36-a aniversare a soc. „Tinerimea Română” din București, precum și distribuirea premiilor elevilor, cari s'au distins, la concursul din acest an a avut loc Duminecă 25 Mai v. ora 3 p. m., în sala Ateneului.

Potop în Satul-nou. În Dumineca Rusaliilor seara fiind rupere de nori peste comuna Satul-nou, lângă Panciova, s'a adunat multă apă în piața comunei, care a intrat în mai multe case și pivnițe, încât oamenii au fugit pe fereștri. Restaurantul Kling a fost impresurat cu apă încât oaspeții abia au scăpat pe mese. Chiar și casa comunală a fost amenințată de apă. O

Corecte (propise) pentru examene, dictando și caligrafie. 100 bucăți

Cor. 1 20. Pentru porto să se adauge separat 30 fl.

Aviz școlar — Iskolai értesítő

legat à 30 fl. bucata. Iun 1914.

De vânzare la: „**Librăria Concordia**”, Arad, Deák-Ferencz 20.

casă și mai multe supraedificate s'au surpat, o mulțime de animale și o fetiță de 13 ani s'au înecat. E de observat că comuna nu are nici o apă curgătoare.

Curs de lucru manual în Câmpulung (România). La 30 Iunie c. v. se deschide un curs de lucru manual de 5 săptămâni la școala normală de învățători din orașul Câmpulung (România). Acest curs are mai multe secții precum: lem-narie elementară, cartonaj, împletituri de răchită, de papură, paie și sfoară.

La acest curs pot lua parte învățătorii, cari vor înainta cerere prin care declară că vor să urmeze cursurile. Învățătorii admisi primesc locuință și masa gratuit pentru tot timpul cursurilor precum și drumul pe căile ferate române.

Cererile se fac direct la adresa: „Administrația casei Școalelor”, București, strada Lueger, până în ziua de cel mult 15 Iunie a. c. st. v.

D. col. Victor Verzea din București a fost numit pe ziua de 1 Iunie n. director general al poștelor și telegrafelor din țară. Sincere felicitări.

Un funcționar român victimă unui furt. În „Le Matin” din Paris care a sosit ieri, citim următoarea știre:

Sâmbăta trecută, sosea în gara de est, venind din București, d. Nicolae Climescu șef de birou la ministerul instrucțiunii publice, însoțit de tânără sa soție. Acest funcționar fiind trimis în misiune de guvernul român avea într-o servietă de piele diferite acte importante, printre cari două scrisori de introducere pe lângă d. Viviani, pe atunci ministrul instrucțiunii publice. D. Climescu și soția sa luară loc într'un taximetru cerând să fie conduși într'un hotel, rue de Lille. Distrat de învălmășeala marelui oraș, d. Climescu uită în taximetru prețioasa servietă. Când observă lipsa acesteia vehiculul al cărui număr nu-l însemnase dispăruse. Cum portofoliul pe lângă acele acte conține și zece bilete a 100 lei, se teme ca șoferul să nu și le fi apropiat.

Din cine descinde Essad-pașa? Printre generalii lui Skander-bey se afla și unul cu numele de Toptani, care a căzut pe câmpul de luptă luptând ca un leu.

Când un soldat turc a intrat într-o casă cu scopul de a o jefui a dat peste o femeie tânără care ținea în brațe un băiețandru ca de 4 ani. Albanoaica era împodobită în fire de aur și purta în cap o bogată podoabă. Soldatul văzându-o atât de frumoasă, s'a mulțumit să o jefuiască și i-a hărăzit viața. Când să plece, s'a uitat cu jind la copilă și văzându-l atât de frumos, cum nu avea copii, l'a luat cu el. Soldatul acesta era originar din părțile orașului Ohrida și a dus copilul acasă și l'a dat în îngrijirea mamei sale, o femeie foarte cum se cade. Copilul creștea, se făcea voinic și frumos, își lubea părinții cari însă nu-i spusese niciodată origina lui.

Băiatul a fost trimis la Constantinopol la școala militară, de unde s'a întors acasă cu gradul de ofițer.

Ca ofițer el a fost trimis în garnizoana din Vidin. Dar orașul acesta nu-l atrăgea de loc și cum auzea mereu vorbindu-se despre isprăvile din Albania, ținea mult să se ducă și el să viziteze această țară. Având un camarad care servea în garnizoana dela Croia, el l'a rugat să-și schimbe locurile. Camaradul primind propunerea și comandantul dând aprobarea convenită cei doi tineri și-au schimbat posturile.

Tânărul Albanez s'a bucurat foarte mult când și-a văzut dorința îndeplinită. El admiră natura sălbatică a Albaniei, și bravura poporului albanez pe care începu să-l lubească. Ca „turc”, el nu putea să-și exprime dragostea lui pentru Albania și poporul albanez. El se amesteca în viața poporului și căuta să ajute pe ori și cine.

În scurtă vreme el a devenit foarte popular în partea locului. Mulți Albanezi veneau la el și-i cereau sfaturi și ajutor.

Tânărul ofițer într-o zi ieși călare să facă o plimbare în împrejurimile Croiei, în locurile muntoase, unde în colibe trăiau țărani albanezi. În fața unei astfel de căsuțe calul ofițerului se opri și el sări de pe cal și bătu la poartă, cu gândul să ceară voie să se odihnească puțin. Bătu puțin și o femeie bătrână îi deschise poarta. Când privirile li s'au încrucișat, s'a întâmplat ceva neobișnuit.

Femeia a rămas incremenită locul și multă vreme n'a putut spune un singur cuvânt. Deasemenea ofițerul s'a simțit adânc mișcat și n'a putut să-și dea seama ce se petrece în sufletul lui.

Fiind o femeie săracă el a scos portofelul ca să-i dăruiască ceva bani. Ea a primit darul, a mulțumit frumos, apoi a rugat pe tânărul ofițer să primească a lua cu ea o cafea.

Ofițerul a acceptat și a intrat în căsuță. În casă bătrâna nu-și putea lua ochii dela tânărul ofițer, până când la un moment dat, i-a cerut voie să vază dacă nu cumva are un semn pe umărul drept.

— Pentru ce? a întrebat ofițerul.

— Îți voi spune pe urmă, a spus femeia.

— Am un semn, a spus ofițerul care a incrementat când a auzit că femeia ghicise. Dar de unde știi bătrâno, a spus el?

Bătrâna i-a spus apoi ce fel de semn are și totodată că are și ea un semn la fel. Apoi după ce l'a rugat să-și descopere umărul, a făcut și ea la fel. Minune! Ambele semne erau la fel.

— Ce însemnează asta? — a spus ofițerul.

Bătrâna plângând în hohote, i-a istorisit atunci întâmplarea din tinerețe și cum a văzut imediat în ochii lui pe fiul ei. Apoi i-a povestit istoria glorioasă a familiei Toptani. Tânărul ofițer a rămas atunci lângă mama lui, s'a însurat în Albania și a devenit fondatorul familiei Toptani, din care descinde și Essad-pașa.

Un telefonist lovit de trăznet. În ziua de 21 Mai v. spre seară, o furtună violentă, cu dese manifestații electrice, s'a deslănțuit în întreg județul Putnei (România). Cu acest prilej am avut de înregistrat și o nenorocire ciudată. Secretarul comunei Valea Serei, Radu Popescu, pe când se afla la telefonul primăriei voind a transmite o știre, a fost trăznit de o descărcare electrică, ce s'a produs în firul telefonic. Nefericitul funcționar s'a ales cu întreaga parte dreaptă a corpului paralizată, și a asurzit cu desăvârșire. Aparatul telefonic, deși avea paratrăznet, probabil nu funcționa însă bine, și aceasta a fost cauza tragicei întâmplări. Victima a fost dusă în grabă la spitalul din Neruja dar ori ce ajutor era zadarnic.

Excursia pe Dunăre a membrilor Academiei Române. Sâmbăta a plecat cu vaporul „Principele Carol” la Oltenița d. inginer George Carp directorul n. f. r. însoțit de d. inspector Șerbu pentru a asista la imbarcarea membrilor Academiei Române, cari fac o excursiune pe Dunăre până la Cerna Vodă.

Membrii Academiei au vizitat porturile de pe malurile Dunărei precum și orașele Turtucaia și Silistra.

Vaporul a fost condus de d. căpitan Zervo.

Mare furt la gara de Nord din București. Ni se scrie din București: Un mare furt de bani în sumă de 13.600 lei s'a întâmplat la gara de Nord. Faptul că nu se poate stabili cine anume a furat acești bani, face ca faptul acesta să producă mare senzație.

Iată împrejurările:

Casieria centrală din gara de Nord a primit acum trei zile vârsământul obișnuit al gărilor orașului: Filaret, Dealu-Spirei, Obor. Desfăcându-se sacul plumbuit al gărei Dealu Spirei, ce conținea vârsământul acestei gări, s'a constatat că lipsește suma de lei 13.600 din el. S'a dat imediat alarma și s'au început cercetări spre a se descoperi autorul sau autorii acestui însemnat furt.

Casierul central, d. D. Popescu, susține, și d-sa poate face dovada întregă, că primind sacul, a procedat imediat la număratoarea banilor aflați în el și a constatat lipsa celor 13.600 lei în fața chiar a subalternilor săi. D. Ion Jacotă, casierul dela gara Dealu Spirei, susține că a pus în sac toată suma și l'a plumbuit expediându-l nealterat la direcțiune.

În urma acestor declarațiuni și cum furtul este cu totul misterios și făcut de o mână abilă, s'a înștiințat parchetul.

D. Niculescu Bolintin a fost însărcinat cu anchetarea furtului.

Din cauza lipsei de indicii instrucția merge foarte greu.

„Mărioara” opera Carmen Sylvei în Viena. Ni scrie din Viena: După succesele strălucite secerate la teatrele din Praga și Nürnberg, „Mărioara”, opera Carmen Sylvei a Maj. Sale reginei Elisabeta a României, fascinat Sâmbăta seara publicul teatrului „Kaiser-Jubiläums-Stadttheater” din Viena, storcând cele mai frumoase aplauze. Compozițiunea muzicală a „Mărioarei” se datorește compozitorului român G. C. Cosmovici în colaborare cu Konrad Schmeichler.

Obiectul operei „Mărioara” îl formează o legendă românească. Mărioara e o fată tânără de țaran de frumusețe rară, care trăiește împreună cu mamă și casa lor din pădure. Doi frați Marin și Todor, doi rari săraci visează trezi și vorbesc în somn despre frumuseța Mărioarei; ambii o iubesc, dar nici unul nu se destăinuie încă iubirea lor. Mărioara nu știe nimic despre simțemintele celor doi frați, în inima ei însă este prins dragostea pentru Todor. Dar și ea își ascunde ceașta dragoste de teama ca să nu fie refuzată. Marin în sfârșit îi cere dragostea, Mărioara din o marea dreață falsă zice da, dar cu conștiința că prin această și-a distrus fericirea. Todor e nemângăiat, dar își poartă durerea inimei sale. Mărioara și Marin se căsătoresc, dar ca o umbră neagră le întunecă viața și secret. Într-o zi Todor aude tânguirile Mărioarei și își destăinue amarnic suferința la catafalcul morții. Todor cuprins de speranța fericirii o roagă pe Mărioara să fugă cu el. Ea îl refuză însă și arătându-i copilul mort zice: a murit pentru păcatele mele. Marin neobservat e martorul acestei scene și cu puțin timp târziu el intră iarăși cu știrea, că fratele său Todor căzând în pădure un pom pe el a fost omorât. Altfel spus, act se petrece după 3 ani. Mărioara are doi copii, și cel mai mare dintre ei, un copilăș visător, poartă trăsăturile lui Todor. Amintirea tristă plutește deasupra vicții Mărioarei și a lui Marin, care mai chinuit și de bănuiala că, Horia cel mai mare din copii, nu e al lui, ci al lui Todor, în sfârșit tăcerea ruptă și Marin se convinge de nevinovăția Mărioarei. El e zdrobit. Conștiința se deșteaptă în el și el destăinuește Mărioarei păcatul lui: el îl omorâ pe Todor. Mărioara îl mângăie, dar el nu vrea să trăiască. Deodată se aud sunete de clopot din biserică, vale, iar învălț în nori deasupra lui apare un înger ușor de păcatul lui greu Marin se ridică. Marin luându-l de mână pe băiatul ei mai mare, Horia îl duce la Marin, iar tatăl își întinde mâinile deasupra copilului său binecuvântându-l.

Întregă presa vieneză publică aprecieri foarte frumoase atât la adresa Carmen Sylvei cât și a compozitorului român G. C. Cosmovici, remarcând mai cu seamă „Doina” românească, „în care” — scrie „Neue Presse” — „e simbolizată durerea puternică a unui popor, care trebuie să lupte pentru libertatea și existența lui”.

Opera română a atras mult public și sala teatrului „Kaiserjubiläums Stadttheater” a fost Sâmbăta seara plină. Colonia română a fost deplin reprezentată și ceașta seară în frunte cu membrii ambasadei române.

„Mărioara” a secerat un succes, care din actiunea s'a potențat tot mai mult, aducându-i-se dlui Cosmovici ovațiuni furtunoase.

Conferirea preoției unui orb. O'Connell, Gobbons, cardinali americani, i-au adresat Maj. Sale Pontificelui o rugare unică în care cere ca canoanele bisericești opresc adecă conferirea preoției preoțesc acelor persoane, cari suferă de vre-un defect corporal. Cei doi cardinali au acordat dispensă dela această piedecă pentru un ieziuit din Woodstock, (Statele-Unite) care pierdud vederea în urma unei explozii care s'a întâmplat în un laboratoriu de fizică, unde se făcea anumite experimente chimice. Cu ajutorul colegilor săi și-a terminat studiile teologice. Se crede că prin intervenirea cardinalilor el va fi dispensat de sub canoanele bisericești și va fi astfel sfințit de preot. Acesta va fi primul orb care va fi sfințit de preot.

Interesante experiențe cu un balon. În noaptea de Miercuri spre Joi s'a făcut în Paris un interesant experiment cu un balon militar. Balonul s'a înălțat în timpul nopții regiunea dela Nancy, sunând alarma dela

Dr. BALÁZS EMIL
Institut pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA-centru Palatul Dauerbach.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen.
Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electro
Metode electrice de vindecare. Massage electrică. Vindecare
bolilor de bescică prin electricitate. Consultațiuni pentru op
rare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m.
Celor din provinci cărora se recere îngrijire mai îndelungă
stă la dispoziție camere confortate anume. (Ba 927-0)

tuturor garnizoanelor corpului de armată din acel oras. Primul semnal de alarmă a fost dat la orele 9 seara, iar la orele 3 dimineata intre-gul corp de armată a fost concentrat.

Procesul foștilor miniștri bulgari. Se anunță din Sofia: In ședința de Vineri a procesului foștilor miniștri stambuloviști, tribunalul a hotărât cu privire la diversele cereri, ridicate de foștii miniștri puși sub acuzare, admitând unele din ele și respingând pe celelalte. S'a admis cererea exminiștrilor Petroff și Gudeff de a nu fi urmăriți pentru violarea constituției.

In chestia tardivității se va decide în cursul procesului.

S'a respins cererea ca acuzații să nu fie urmăriți pentru delictele cuprinse în actul de acuzare fără ca adunarea națională să fi luat vre-o hotărâre asupra lor.

Ohenadieff și Gudeff au cerut copii de pe hotărârile tribunalului.

Fostul ministru Petroff a cerut ca să se renunțe la acuzarea pentru linia Radomir-Kustendil, deoarece hotărârea a fost votată de cameră.

Procurorul a găsit însă această cerere inoportună.

Tribunalul de stat a respins motivul prescripțiunei invocată de apărare așa că procesul se va judeca.

Gravele demonstrații antigrecești dela Varna. Relativ la demonstrațiile antigrecești dela Varna se mai află următoarele amănunte: Un pasager al vaporului „Verveniotis”, venind din Varna la Constanța, a spus unui ziarist român la Constanța, că la Varna, pe când se sărbătorea onomastica regelui Constantin al Greciei printr-un Te-Deum, la biserica elenă și pe la orele 10 dimineata mai mulți Bulgari înarmați și elevi din gimnaziul bulgăresc, au pătruns în biserică și l-au bătut pe preoți și pe cei de față. Preoții s'au ales cu mai multe răni iar steagurile grecești au fost distruse; în urmă au dat foc bisericii. Dezastrul e colosal. Administrația nu a luat nici o măsură. Telegramele adresate în diferite localități au fost cenzurate.

Incidentele s'au reînnoit a doua zi după amiază în jurul bisericii grecești. Mulțimea excitată a sărit zidul și a scos drapelul elenic, luându-l cu elansa.

Președintele consiliului, aflând de acestea, a trimis pe secretarul general al ministerului de externe să exprime regrete însărcinatului de afaceri al Greciei și să-l asigure că agenții cari au știut să apere biserica cu energia voită, vor fi pedepsiți cu severitate.

Consulat bulgar în Dobrogea nouă și consulat român la Dedeagaci. Ziarul bulgăresc „Utro” comunică că guvernul din Sofia a hotărât să înființeze în Dobrogea-nouă un consulat bulgăresc. In schimb cabinetul bulgar va permite înființarea unui consulat român la Dedeagaci, unde se știe că România vrea să aibă un reprezentant comercial.

Evadarea fraților Gerovsky. Din Cernăuți se știe știrea senzațională că frații Gerowsky au evadat din temnița de acolo Duminecă după amiază la orele 3 dispărând deodată cu ei și păzitorul, de origine rus. Evadarea lor a fost descoperită numai după două ore. Granița rusească e însă numai la o oră depărtare de Cernăuți așa că ei desigur s'au refugiat pe teritoriul rusesc, încă înainte de a se fi luat măsurile de urmărire. Mama fraților Gerowsky precum și nevasta unuia dintre ei au fost imediat după descoperirea evadării detinute.

Numele fraților Gerowsky a devenit cunoscut în Ungaria cu prilejul procesului monstru din Sighetul Marmăției, când s'a descoperit că între firele mișcării schismatice dintre Ruteni s'au luptat prin ei la contele Bobrinski.

Sâmbătă s'a terminat în Lemberg procesul

intentat împotriva preotului rutean Sandowicz și altor 3 Ruteni pentru tradare, spionaj și turburarea liniștii publice, cu achitarea acuzațiilor. Procesul din Lemberg, care a fost numai o continuare a procesului din Sighetul Marmăției, a reclamat un timp de trei luni pentru desbaterea lui. Ca un preludiv al procesului din Lemberg a fost deținerea fraților Gerowsky.

Impotriva lor s'au găsit dovezi foarte grave în cursul desbaterei proceselor din Sighetul Marmăției și Lemberg și desbaterea procesului intentat lor era plănuită pe toamnă.

X In atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmanna pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și expediază: Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Ml 1621)

Expoziție de copii în Pianul de sus.

Comitetul central al „Reuniunii române agricole sibiiene, în scopul aranjării expoziției de copii a 9-a, s'a adresat către primăria comunală din Pianul-de-sus cu următoarea rugămintă:

Onorabilă primărie comunală!

Precum indeobște este cunoscut, Reuniunea noastră agricolă, încă cu începere din 1906, organizează an de an câte o expoziție de copii împreună cu împărțire de premii în bani. Asemenea expoziții până acum am aranjat în următoarele 8 localități și anume: în Apoldul-mic, Ilmbav, Poiana, Orlat, Sădu, Lancrăm, Rășinar și Răhău, iar pe a 9-a dorim s'o ținem în frunțașă d-voastră comună Pianul-de-sus.

Scopul cel urmărit prin aceste expoziții este de a căuta căi și mijloace într-o putere de viață ființei omenești, și prin aceasta a-i asigura fiitorului muncitor român bunăstarea și înflorirea. Prețiosul concurs, ce ni-l dau cei buni ai noștri și indeosebi cei mai competenți în asemenea materie, bravii noștri medici, ne dă puțință de a ne apropia tot mai mult de acest scop.

Acestea premerse, ne adresăm, ca și ai în trecut, către on. Primărie cu respectuoasa rugămintă, ca, în vederea acestei afaceri umanitare, în conțelegere cu on. oficiu parohial, cu bravul corp învățătoresc, cu conducătorii diferitelor așezăminte și cu ceilalți intelectuali de acolo, să binevoiți a convoca de urgență o conferință a frunțașilor din localitate, în care să se hotărască ținerea expoziției de copii în Pianul-de-sus, să se destineze luna, ziua și localul, în care să se țină; vârsta copiilor de admis și gruparea lor; maximul și minimul premiilor de împărțit; să se nomineze persoanele, cari ar fi să intre în juriu etc.

Cu considerare la scopul urmărit și în vederea modestelor noastre mijloace bănești, comitetul aranjator local, care s'ar constitui de pe acum, în scopul organizării, al conscrierii copiilor de admis la expoziție și în al aranjării de conveniri și festivități împreunate cu expoziția, să apeleze la generozitatea așezămintelor d-voastre, cum este comuna politică, comuna bisericească, banca, Insoțirea de credit și alte eventuale instituțiuni, ca să concurgă și ele, cu obolul lor, la crearea premiilor de împărțit, la înființarea de fonduri cu menire specială, adecvată scopului ce ne preocupă etc. De altfel nici Reuniunea noastră nu se subtrage dela jertfele bănești, ce i s'ar cere din acest prilej.

Cum la expoziție vom duce un bun fotograf, comitetul aranjator să îngrijească de pe acum

de formarea grupelor de copii, de juni și june, de bărbați și femei în floarea vârstei, de moșnegi etc., cari să fie fotografiate.

Pentru a putea face și noi și de cu vreme preparativele și publicațiunile necesare, să binevoiți a ne comunica cu posibilă grăbire hotărârile ce se vor lua în cauză.

Un exemplar al programului expoziției din Răhău îl accludem spre orientare, pe care, corectat și adaptat, veți binevoi a ni-l remite.

De încheiere alăturăm și un exemplar al broșurii, ce tractează mai pe larg despre rosturile acestor fel de expoziții și discursul medicului Dr. I. Bucur, ținut la expoziția din Rășinari.

Mulțumind onorabilei primării pentru ostenele aduse în serviciul acestei cauze de interes obștesc-romănesc, o rugăm să primească asigurarea despre dragostea frățească ce i-o păstrăm.

Sibiu, 23 Mai n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucaș, presid.. Vic. Tordășianu, secretar.

ECONOMIA

Bursa de cereale din Budapesta.
(După 50 kgr.)

— 9 Iunie.

Grâu pe Octomvrie	13.24
Grâu pe Aprilie 1915	13.42
Secară pe Octomvrie	9.70
Ovăș pe Octomvrie	8.05
Porumb pe Mai	7.78
Porumb pe Iulie	7.94
Porumb pe Mai 1915	7.48

Târguri de țară, se vor ținea în anul curent în comuna Zlatna (com. Alba-inf.) în 17 și 18 Martie târg de vite, 19 Martie târg liber, în 16 și 17 Iunie târg de vite, 18 Iunie târg liber, în 30 și 31 August târg de vite, 1 Sept. târg liber. In toată Sâmbăta târg de săptămână, împreună cu târg de vite. — Antistia comunală.

Bibliografie.

La „Librăria Concordia” Arad se află de vânzare tablouri naționale, reproduceri artistice după picturi originale. (colorate.) Mărimea 96x70 cm. La dorință se pun și în cadre. Prețul unui tablou Cor. 4.— + 50 fil. pachetare și bulletin.

Titlul tablourilor:

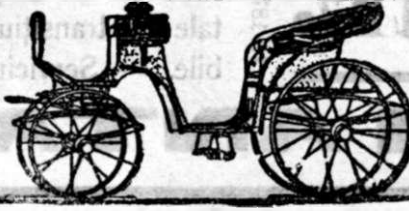
1. Principele Carol inspectând reduta Grivița în ziua de 15 Septemvrie.
2. Bombardarea Vidinului.
3. Stefan cel Mare, Domnul Moldovei și Aprodul Purice.
4. Stefan Vodă cel Mare bate pe Matei, regele Ungariei, la Baia.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Petru Ardelean, Oșand. Am primit 7 cor. in abonament până la 30 Iunie a. c.
P. T., Paniova. Aveți de solvit încă 3 cor. 40 fil.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Teleton Nr. 467.

Kardos Gyula, **Mare magazin de trăsuri noi și folosite.**

cu mal mare fabrică de trăsuri sudungară cu putere electrică TEMESVÁR-GYÁRVÁROS, Háromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).

Pregătesc lucruri de florar, rotar, șolar, de instruit și orice reparări de brânșă aceasta, cu prețurile cele mai moderate — Prețurent gratis și franco. — Cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu prețuri moderate

PILCZ IRMA

PI 1663

atelier de corsete

A R A D, str. Deák-Ferenc numărul 2.

Asortiment de corsete de specialitate (calitatea cea mai bună), execut după măsură bandaje și aparate de răzimat drept (țititoare) — Se primesc reparații și curățiri. — Cei din provincie să ceară înviațiuni referitor la măsură.

Subscrisul caut un

CANDIDAT DE ADVOCAT

cu practică, pe lângă condițiuni favorabile. Aplicarea din 1 August ori cel mai târziu din 1 Septembrie 1914.

Dr. STEFAN CHIRILOVICIU
advocat, Iliă-Murășană (Marosillye)
(Ci 2169)

Se caută

Un corespondent pentru limba germană, cunoscând stenografia și mașina de scris. De preferat să cunoască și limba română.

Un practicant de birou, cunoscând limba germană și română, precum și mașina de scris.

Domnișoară sau Doamnă învățătoare cu studiu suficient spre a putea obține autorizația de a preda limba germană și lucru de mână la o școală particulară.

Ofertele însoțite de condițiuni să se adreseze:
Administrația Societății Anonime Forestiere „UNION”, Scutăru, Gara Onești, România.
(So 2190)

Bătăturile,

scorțoșenia pielii, urciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosești

„CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 corcană 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la preparator: Dr. E. FLESCH, farmacie la „CORDANĂ” în Győr.

O garnitură de mobile

nouă completă pentru hotel și restaurant, care constă din: aranjament pentru 10 odăi, mobilă tare și fină din lemn de prun, 20 mese pentru restaurant, 60 bucăți scaune Toneth, și alte mobile de lipsă. — Se pot cumpăra cu preț foarte moderat. — Doritorii să se adreseze la administrația „Românului”.

So 2188-5

Alte K. K. Feldapotheke

WIEN, I. Stefansplatz 8.

Depozit de totfelul de preparate farmaceutice și cosmetice din țară și străinătate.

CREMĂ HAZELINE. Cel mai probat cosmetic pentru piele eriepată aspră și pentru inflamațiuni de piele de orice natură. — Tubul costă cor. 2-10 și 1-20

POMADĂ ORIENTALĂ împotriva petelor și pistruiilor de pe față cor. 1-60
La această săpun — 70 fl.

PETROSOL fluid împotriva asudării picioarelor efect sigur, prețul cor. 1-20 (E 1950)

È în interesul fiecărnica

că înainte de a-și cumpăra țesătură de sârmă, țesătură pentru garduri și matrate de sârmă de oțel, să ceară prospect dela singurul preparator de lucrări de sârmă

Fischer Testvérek

fabrică de țesătură de sârmă și țesătură pentru garduri

Arad, József-főherceg nr. 8.

(vis-a-vis de biserica evang.), Vă veți convinge că aici veți putea cumpăra cele mai bune și mai ieftine țesături de sârmă. Fabrica: str.

Kossuth nr. 15.

(FI 1866-25)

ANUNȚURI

se primesc cu prețuri moderate la administrația marului acesta.

Garai Károly

maestru de mobile de fer și aramă

A R A D.

OFERĂ: mobile de fer și de aramă, matrașuri de sârmă, șezuturi de sârmă pentru trăsuri, paturi pentru copii și trăsuri pentru copii, garnituri de aramă mese pentru spălat complete, paturi și matrașuri ce se pot strânge. Aranjamente pentru hoteluri și cafenele pentru spitale și institute.

PRIMESC spre executare orice lucrare în această branșă cu prujuri foarte convenabile. (Ca 1795)

Comandele din provincie se execută prompt.

TELEFON: 11-75.

Mokos Sándor

VOPSEȘTEI CUNĂȘTEȘTEI

Primește spre vopsire și curățenie chimică haine de lână, bătătură de copil. Pentru comoditatea sa, poate am deschis o prăvălie în Zöld Passage nr. 93. — Spălă guler și manșete în mod inecapabil.

Fabrica: strada Körbe aral 5.
Localuri colective: în Zöld Passage nr 93

— Prețuri fixe! —

Mokos Sándor
Oradea-mare (Nagyvárad)

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Renovat radical s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă. 60 camere elegante moderne. Incalzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER és KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187

INȘTIINȚARE.

HI 1879

Aduc la cunoștința on. public, că mi-am amplificat atelierul de croitorie cu un magazin de haine gata pentru băieți și copii cu mantale de tranziție și mantale de gumă. — Prețuri fixe convenabile. — Serviciu prompt. — La dorință în provincie trimet

Roagă binevoitorul sprijin:

HIRSCH ANTAL,

croitor domnesc

ARAD, Andrassy-ter nr. 21

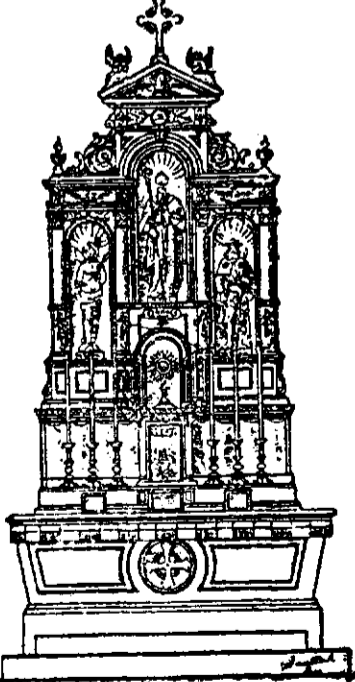
Pielării (Co 2127)
talpe
achizite p. ghet
instrumente pentru
pantofari și cismari
 se pot procura mai bine
 la:
Gyöngy Sándor
 magazin de pielărie
 BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1. sz

Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofoane, Plăci.
 Cătar și pentru
 plătiri în rate.
 „Strapa”, dela 5 cor. în sus, **ințele-țiere** 80
 Lanar noue recepții de plăci. Mare magazin de
 pentru sport și lampă electrică pentru buzunar!
 în clasornicele și gramofonele noui se dă garanție
 1 an, iar pentru reparație o garanție de 5 ani.
 de reparare pentru ceasornice, bijuterii, gramo-
 Schimb de aur și argint zdrobit. Tăbă
 Cronometru și orologier artistic, **Seghedin**
 Dugonics-tér Nr. 11. **Numeroase scrisori de**
 Prețurent ilustrat gratis. Permanent nou-
 tăți de plăci românești.

Reg să ni-se
 trimite
 oferte!

Szabotha István
 de construcție de altare și de aurire artistică
 Budapest, VIII., Hunyadi-u. 26 sz.

on, prețimi gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculp-
 monastase, altare, amvoane, fântâni pentru
 coșciugul Domnului, statue, icoane
 scaune duhovnicești. Lucrări de aurire
 executată artistic dela cele mai simple până
 mai decorate. Primește spre renovare și pic-
 monastase și altare vechi. — Prețurent nu am
 proiecte artistice și prospecte convenabile ser-
 gata. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața
 locului pe cheltuiala proprie.

INGINER
CAROL GRAEFF,
 birou tehnic și întreprindere de instalațiuni
 Bistrița, (Besztercze) str. Uagur nr. 25

Execută lucrări pentru iluminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab,
 apeducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. — Liferază motoare, mașini indu-
 striale, transmisiuni, aparate medicale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate
 pentru încălzit și fert. — Execută schițe, proiecte prospecte și socoteli de rentabilitate,
Magazin permanent de totfelul de lampe electrice și material de instalațiuni.
Proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligațiune.
 Plătiri în rate! Ca 1349 **Condițiuni favorabile de plătire!** Plătiri în rate!
 Pentru lucrările executate garanție pe mai mulți ani. — Întreprinderea aceasta nu o provizorie.

Haine de vară,
 pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, per-
 dele de dantole și de pănură se curățese și vopsese cu multă grijă și specialitate în
stabilimentul meu industrial de vopsitorie
de pănuri și de curățitorie chimică,
 aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru
 curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hai-
 nele de pănură și de mătasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsese grabnic în
 negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparaază cu specialitate în
 croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.
Lucza József, vopsitor de pănuri și curățitor chimic **Szeged.**
 TELEFON: 994. Prăvălie și stabiliment principal: TELEFON: 994.
 str. Laudon, nrul 9., colțul
 pieței Valeria. (Lu 2106)

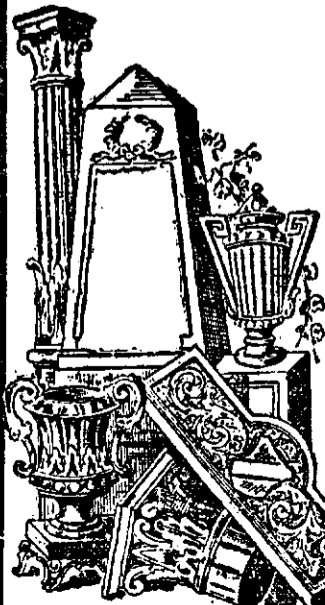
Lörincz urmașul **Petruț**
 lui
 cumpănar, lăcătuș pentru clădiri și pentru lucrări de artă,
 maestru de mobile de fier, de aramă și matrațe de sârmă
CLUJ (Kolozsvar) Hosszu-utca nrul 26.

Lo 1787

Execută cele mai precise cumpene zecimale, centimale, cântare cu pod și balanță, apoi
 mobile de fer și de aramă.
Oferă matrațe de sârmă cu cadru de lemn executate în atelierul propriu în orice
 mărime.
 Primește spre executare totfelul de lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai
 convenabile.

Délczeg Pál
PIETRAR
BISTRITA, (vis-à-vis) de cimitirul evanghelic.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **PIETRE MORMĂNTALE**
 și atelierului de piatrărie. — Bogat asortiment de monumente mor-
 mântale de marmoră de Carrara, granit, sienit, porfir, labrador etc.
 Execută totfelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după
 orice desen, precum în monumente mormântale, s. Treime, cruci pe
 lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri
 în stilul cel mai frumos și modern. **Renovarea**
 și aurirea monumentelor vechi mormântale se
 execută prompt și ieftin — **Prospecte și desenuri**
 la dorință trimet gratis și franco. — Renumita
 mea firmă să nu o confundați cu alte firme
 similare. (Na 1347)

Înainte de întrebuintare.

După întrebuintare

astfel de transformare uimitoare produc
TABLETELE KOLA
KOLA-DULTZ

cel mai bun nutremânt al naturii, al facultăților și al nervilor.
gândire, activitate, precum și orice mișcare a corpului depind de creeri.
puterilor, durerile de cap, depresiunea fizică, istovirea, slăbirea nervilor și slă-
biciunea a corpului sunt serune pentru lipsa de putere de trai. — Dacă voiți a
motdeauna sănătos și voios, a avea capul limpede, mintea sănătoasă și me-
tă, a simți munca și străpatele ca o plăcere, atunci luați Kola-Dultz.
adevăratul nutremânt p. nervi și creeri, care în același timp regulează
sângele și astfel dând putere de viață fiecărui organ al corpului.
Kola-Dultz dă plăcere și putere de viață,
tineretii împreună cu sănătatea și puterea de activitate, care garan-
și ferice. Luați zilnic un timp oarecare Kola-Dultz, nervii vi-ae vor în-
slăbiciune va dispăre și sub influența sa, vă veți simți sănătos și pu-
Kola-Dultz se recomandă de către capacitățile medicale ale lumii și se între-
buințează în spitaturi și sanatori la boli de nervi.

Cereți gratuit Kola-Dultz.

vă dau ocaziunea a vă întări nervii. Dv. Trimiteți-mi adresa și vă trimit în-
și franco o cantitate de Kola-Dultz, îndestulător spre a vă face bine și a
în situațiune a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă vă va place,
puteți comanda mai mult. Scrieți numai decăt, înainte de a uita.

Expedițiunea farmaciei la Sfântul Duh
BUDAPEST, VI., secția 605. Co 2139

ATENȚIUNE!

Izvoarele naturale de apă ferbinte 36—37°
C. care conțin apă minerală, pu-
cioasă recomandată de medicii experți
în contra reumatismului, jun-
ghuri, morburi de os, pele și
alte morburi. Izvoarele se află de pe timpul
Turcilor, dar acuma s'au aranjat din nou
foarte luxos și cu toate comoditățile mo-
derne. recarute se vor deschide cu 1 Iunie
a. c. st. n.

Băile se află în Alvéza (Hunyad
megye) într'un jur splendid în alvia Cri-
șului alb încunjurat de munții Apuseni în
mijlecul pădurilor cu un parc frumos și cu
o climă foarte sănătoasă; fiind apărată
de vânturi și praf. — Atât pentru bolnavi
cât și pentru sănătoși loc de distracție foarte
acomodat.

Înainte parcului splendid al băilor se
opresc motoare a liniei ferate Arad-Csanád
care circulează de 8 ori la zi.

Muzică bună românească, care concer-
tează zilnic. Culină și beuturi bune cu pre-
țuri moderate. — Corespondență în orice
limbă. — Abonamente se roagă a se în-
semna și înainte la direcțiunea băilor din
Alvéza (posta în loc). (Di 2133)

Direcțiunea.

Telefon interurban 604.

Telefon interurban 604.

Agentura

principală exclusivă a renumitei fabricae de motoare R. H.
LISZTER & Co. Ges. M. B. H. London (Anglia).

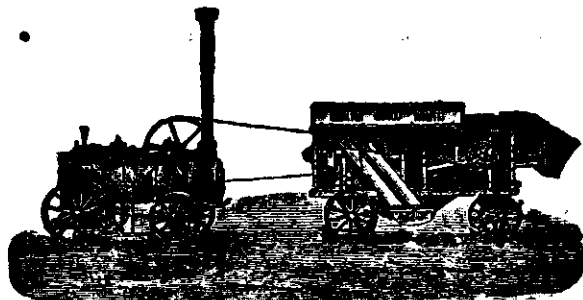
**Cele mai noi motoare de benzină, absor-
bitoare de gaz și motoare cu ulei brut.**

Garanță deplină.
Consumație puțină de benzină.

Manuare simplă.
Durabilitate extraordinară.

==== Fără perturbări în lucrare. ====

GARANȚA
deplină p. imblătīt
și pentru puterea
de lucrare.

CONDIȚII
favorabile de plă-
tire (pe mai mulți
ani).

Schimb de motoare și batoze uzate. ====

FRAȚII BURZA

cea mai mare firmă românească,
magazin de motoare, mașini de imblătīt
și totfelul de mașini agricole.

A R A D, Piața Boros Béni Nr. 1. (Casa proprie).

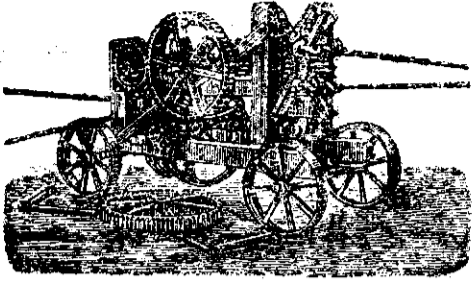
Celor interesați le servește
cu explicații și prospecte.

În scopul de a lega afaceri merge în per-
soană pe obiectul propriu la fața locului.

Cereți gratis marcele pref-curent ilustrat.

Mare magazia de vehicule și mașini de imblătīt cu aburi.

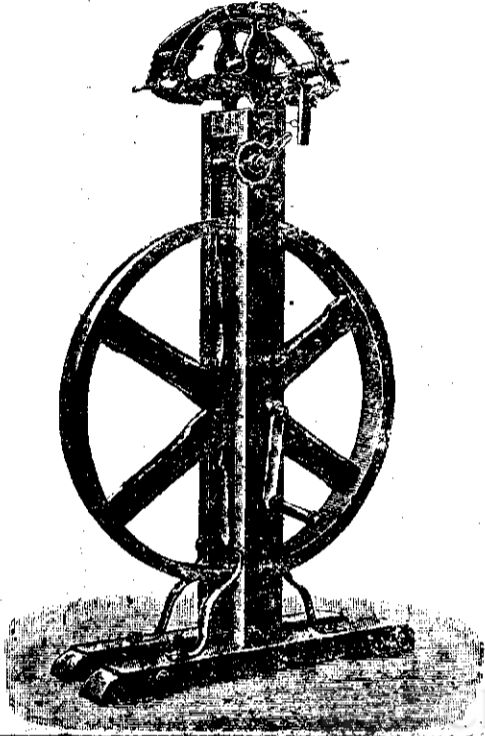
Ha 1877

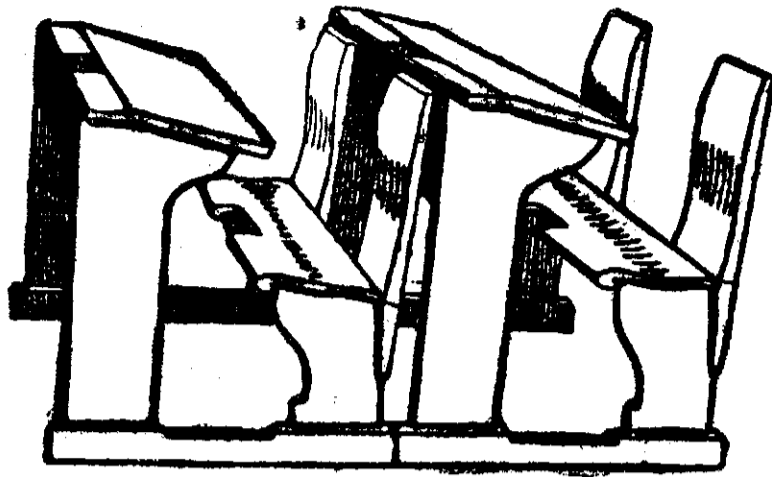
Mașini funării și unelte ca specialitate de
pentru funării ani îndelungași se execută
solid în fabrica de mașini

ADAM HAUK
APATIN. UNGARIA.

Cu modele stau cu plăcere la dispoziție.

CORNEL JUCU

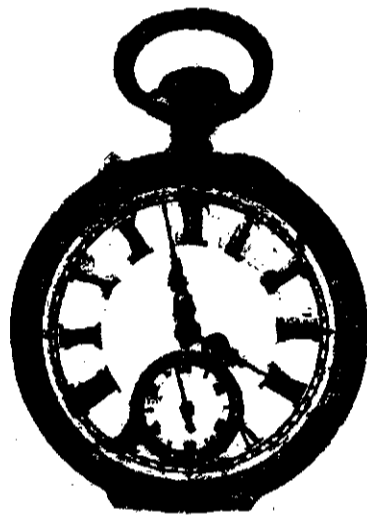
mare stabiliment
pentru aranja-
mente moderne
de șcaale și bi-
:: serici. ::

LUGOS,
strada Hunyadi nr.
11 și str. Corvin 4.

Telefon 24.

Ja 782

Cele mai bune oroloage, cele mai solide și cele mai
moderne juvaericeale atât pe bani gata, cât și în rate pe
lângă cheazăie de 10 ani cu prețuri ieftine, diferite ca
mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungarie

Ba 1465

Brauswetter János,
orologier în Szeghedin (SZEGED).

Cătaog cu 2000 chipuri se trimite gratuit.

Notez, că numai acela vor primi cătaogul gratuit, cari îl cer
cu provocare la ziarul „Românul”, (adecă scria că a căt
„ anunțul în „Românul”).

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

RADÓ GYULA

prăvălie de pardesiuri pentru dame

ARAD.

Cele mai bune și mai recunoscute croiuri de tal

precum și

cele mai moderne haine de grenadin alb, batist și pânză

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachetă de mătasă,
Capoate albe,
Pardesiuri pentru copii,

Haine pentru fetițe,
Halate,
Fuste,
Mantale de Lister și
Gumă

în asortiment extraordinar.

Bluze și haine de doliu

Prețuri fixe!

(Ra 2152)

Telefon: 238.